32 jaar — N. 47 | 3 centiemen per nummer | Donderdag 17 FEBR. 1916

VOORUIT

Orgaan der Belgische Werkliedenpartij - Verschijnende alle dagen.

Stedelijke Aardappeldienst TE GENT

Vooruitzien in den *Bien Public* van 13e Februari laatst:

Het syndikaat der aardappelkoopmanden zendt de volgende mededeeling aan ZEKERE constraters, om te protesteren tegen de slechte hoedanigheid van de tweede levering van aardappelen.

Vooruit had aanmerkendigd dat zij goed zou waken op de levering, om te beletten dat zij bedorven aardappelen zou inhouden.

Trots dat is de tweede maaling nog slechter dan de voorgaande.

Wij wenschen te doen weten dat indien het toezicht niet beter uitgeoefend wordt, de aardappelkoopmanden verplicht zullen zijn van strengere maatregelen te eischen om het publiek op redelijker wijze te kunnen bedienen.

(Get.) Van Welden en Th. De Spiegeleer, secret.

Voor zoover wij weten heeft het stadsbestuur nog geen officiel schrijven van dit syndikaat ontvangen.

Wij mogen dus zeggen, om te beginnen: er zit een anti-socialistisch rankaken in die protestatie.

Bespreken wij eens het feit der « rotte » aardappelen.

Wij loochenen niet dat er rotte aardappelen zijn onder die door de Stad verkocht, maar het kon moeilijk anders.

De aankoop der aardappelen door de Stad is moeten geschieden in voorwaarden waarin de bijzondere handel zich nooit heeft bevonden.

Merken wij eerst en vooral op, dat het Stadsbestuur voorgesteld had, al de kommandanturen open te stellen voor den aankoop van aardappelen, omdat het van oordeel was, dat er voldoende aardappelen voorhanden waren voor de behoeften, en de vrije handel alsdan het beste stelsel was, om elkeen van aardappelen te voorzien.

Dit niet aangenomen zijnde, moest de Stad aardappelen koopen, niet waar zij wilde maar in de voorgeschreven streken.

En, dat vastgesteld, moest de aankoop geschieden, haastig en per reuzenmassa, soms bij ongunstig weer, omdat de aardappelnood dringend was en de behoeften enorm waren.

Ja, enorm, want de Stad heeft alle 14 dagen 725 duizend kilos aardappelen noodig.

En hoe geschiedde de verkoop?

Met de meeste moeilijkheden.

Vele boeren weigerden te leveren, anderen wilden wel leveren, maar tegen grof geld; sommige burgemeesters hielpen de stadskoopers, maar anderen weigerden vlakaf te helpen, legden allerlei moeilijkheden in den weg en maakten zelfs hunne collegas op om geene aardappelen aan de Stad Gent te verkoopen.

Het moet ons dus niet verwonderen dat alle aardappelen geene « dooiers » van eieren zijn en er al wat rotte inloopen.

Wij zouden nu in deze voorwaarden de heeren van het Aardappelsyndikaat «aan den trok» hebben willen zien.

De verontwaardiging dezer heeren zal geen enkel ernstig mensch, gezien bovenstaande, treffen, vooral als men weet dat sommige aardappelkoopmans zich nooit geneerden van « bucht » voor « goede » te verkoopen en de knoeierijen, vervalschingen van allen aard, die thans in alle artikelen gebeuren, voor duizend ten honderd de tegenslagen overtreffen, verbonden aan den Stadsdienst, die moet werken in de hierboven aangehaalde voorwaarden.

Er is meer! Het Syndikaat der Aardappelkoopmans is woend.

Weet gij wat deze heeren vroegen? Dat zij alleen de aardappelen van de Stad zouden gekocht hebben, en zij hadden ze dan voortverkocht aan de winkeliers.

Schepen Anseele heeft zich tegen dat monopool verset en de wrak dezer heeren begint reeds.

Met het huidig stelsel kon elke winkelier zijne aardappelen zelf halen en verdient hij dus zelf de kosten van vervoer.

Het stelsel van vrijen handel — door de stad van den beginne af gehuldigd, — bracht dit rechtvaardig gevolg mede.

De heeren aardappel-kooplieden wilden dit niet, en 't zijn zij vooral die thans de bevolking tegen den stadsdienst aanzetten.

* * *

Maar als wij den Stedelijken Aardappeldienst eens van hbij nagaan, dan vragen wij ons af of de Stad niet het slachtoffer is van het stelsel zelf.

Onder de Stadsaardappelen gelijk onder alle aardappelen, in dergelijke voorwaarden gekocht, loopen rotte aardappelen, maar hoeveel?

Wat weet de Stad daarvan?

In de laatste weken zijn duizenden en duizenden kilos aardappelen in Gent ingevoerd, en er worden nog aardappelen ingevoerd.

Zijn er daar geene rotten onder?

En mogen wij niet veronderstellen dat sommige aardappelkoopmans hunne aardappelen — rot gekocht of rot in hunne kelders geworden — doen doorgaan voor rotte aardappelen, der Stad?

Zijn sommige aardappelkoopmans — uit belang en uit haat — tegen een socialistischen schepen daartoe niet in staat, als men weet dat sommige bakkers deden tegenover het Provintiaal Voedingskomiteit, door rijke burgers bestuurd?

Wij hebben aan de Maatschappij «Vooruit» gevraagd: Hoeveel rotte aardappelen hebt gij gehad?

Zij heeft ons geantwoord: 400 à 450 kilos rotte op 37.000 kilos aardappelen.

Dàs iets meer dan één per honderd!

Eene vrouw is komen klagen over rotte aardappelen in hare schalen of 6 kilos.

Men heeft ze goed geschild, de rotte uitgenomen en men vond 150 grammen rotten afval op 6 kilos of 2 1/2 per honderd.

Is zeker niet te versmaden op die hoeveelheid, maar wanneer de Stad de aardappelen niet kocht noch verkocht en de bevolking overgelaten was aan de schrapzucht van de boeren en aan den speculatiegeest van de koopmans, dan hadden wij dezelfde patatten, die de stad nu verkoopt aan 12 centiemen den kilo, 14 à 16 centiemen en wellicht nog duurder betaald.

Dit ware wat anders geweest dan 1 tot 2 1/2 per honderd rotte aardappelen? Dit was eene prijsverhooging van 14, 20 tot 30 per honderd en voor dezelfde aardappelen.

Wij weten wel dat de aardappelkoopmans op de cijfers der Maatschappij « Vooruit » zullen antwoorden: « Bah, z'hebben zeker in de Voorhaven de aardappelen voor « Vooruit » uitgezocht!.»

Gelijk of dat mogelijk ware in zulk eenen dienst, als 10, 20, 30, 40 en meer koopmans en winkeliers naar hunne aardappelen wachten.

Wat is er nu te doen?

De Stad staat voor een hoop aardappelkoopmans, woedend omdat zij hun monopolium bestreed en waaronder politieke vijanden zijn van den bevoegden schepene.

Bij de winkeliers ook heeft de Stad geene kontrool om de hoedanigheid der waar na te zien waarvan zij de verantwoordelijkheid draagt.

Er is eerst en vooral te doen dat met meer zorg dan ooit de aardappelen uitgezocht worden alvorens af te leveren, en wat ook dezen dienst moge kosten.

Ten tweede, dat het publiek den toestand der Stad begrijpt en de Stad helpe tegen opzettelijke en belanghebbende afbreuk.

Ten derde, dat, als de aardappelverkoopers opzettelijk kwaden wil toonen, de Stad dan zelf magazijnen opene en zelf hare aardappelen verkoope.

Dan en dan alleen kan zij verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit.

En nu een slotwoord aan onze partijgenooten.

Gesellinnen en gezellen,

Het ongeluk maakt bitter en onze vijanden loeren om uwe begrijpelijke bitterheid te misbruiken tegen uwe verdedigers en, tegen de stadsdiensten, die reeds zooveel voordeelen aan de werkers schenken en in den grond een eerlijker handelsstelsel zijn dan het privaat stelsel.

De burgers, groot en klein, zijn in den grond meester van de wereld.

De huidige oorlog toont wat zij er van gemaakt hebben.

Bijna den oorlog heeft de privaathandel zich dikwijls monsterachtig aangesteld, om zijne winsten tot woekerwinsten te doen klimmen.

Tegen de oorlogsrampen, tegen de handelsdiefstallen hebben de regeeringen en steden zich moeten verzetten, opdat heel de burgerlijke bevolking niet zou ten onder worden gedrukt door de vervalschers en woekeraars, terwijl hare zonen op het slagveld sneuvelen.

En 't is diezelfde privaat-handel die onze socialistische werkers zou maevoeren in zijn hatelijk werk!

Neen, Gentsche gezellen, laat ons gelukkig zijn dat de Stad Gent zulke reuzenwerken tot stand bracht, helpen wij haar den [illegible] en een vertrouwen, en laten wij ons op sleeptouw niet nemen door menschen wier belangen niet de onze zijn, en wier inzichten indruischen tegen onze vurigste gevoelens en ons meest heilig streven.

« VOORUIT. »

Geen misverstand, a. u. b.!

« Le Bien Public » bespreekt onzen artikel van verleden maandag *Laat ons het kaf uit het koren scheiden.*

Zulks beteekende in andere woorden: laat ons de betrekkelijk goede patroons onderscheiden uit de slechten en openbaar durven zeggen en toonen dat wij erkentelijk zijn.

Le Bien Public begint met te zeggen dat wij ons eigen artikels van vroeger tegenspreken.

Wij vragen wel pardon!

Wat wij in onzen artikel openbaar gezegd hebben, dat hebben wij altijd gedacht en zelfs in praktijk gesteld.

Weet *Le Bien Public* niet of, beter gezegd, wil hij niet weten dat wij altijd de verzoeningsgezinden waren en lof spraken over de patroons die het verdienden.

Wie trachtte de werkstakingen te voorkomen door onderhandelingen aan te knoopen?

Wie eischte fabrieks- en scheidsraden?

Wie trad er op in de Werk- en Nijverheidsraden, al is die wel verre van volledig en afdoende te zijn.

En dat wij erkentelijk zijn als eene of meer patroons iets goeds doen voor de werklieden, wel dat is geen wonder, want het stemt overeen met gansch onze taktiek.

Wij betrachten niets anders dan het leven der werklieden dragelijker te maken. Dat is het doel onzer cooperatieven, onzer onderlinge bijstandskassen, maar ook van onze syndikaten.

Wij weten geheel goed dat de verbeteringen die wij lange deze wegen kunnen bekomen geene definitieve oplossingen zijn.

Maar zij verzachten den strijd en houden de hoogere verzuchtingen der werkende klasse levendig.

Als de fabrikanten of andere rijke menschen nu uit eigen beweging hulp bieden en verbeteringen schenken dan voeden zij onze eigene taktiek en daarvoor zijn wij erkentelijk.

Wij hebben geschreven dat de patroons die hulp boden eene goede, verstandige daad pleegden, door de werklieden niet te laten vervallen en verzwakken.

Wij zeggen dat nog. Een verzwakte werker is geen voortbrenger meer van eersten rang en bij de lichaamlijke ellende, voegt zich een verflauwd zedelijk gehalte.

En wij meenen nog dat de kapitalisten, die pogingen inspannen om de werkende klasse van dit einde te vrijwaren, eene wijze, en verstandige daad daarstellen.

* * *

Le Bien Public vindt dat wij geschreven hebben om toe te geven aan de algemeene gevoelens onzer lezers en niet om ze te weerstaan.

Wij hebben geheel zeker onze vrienden daaromtrent niet geraadpleegd per referendum, maar wij komen daaromtrent nog al goed overeen met onze lezers en dat doet ons plezier.

Maar *Bien Public*, als onze lezers zulke goede gevoelens koesteren dan zult gij moeten bekennen, dat uwe beschuldigingen tegen ons, als zouden wij opzettelijke ophitsers enz. zijn, volkomen valsch zijn.

Zeker was het goed en noodig dat de erkentelijkheid en de beleefdheid voor een bewezen dienst, werd aangepredikt door een socialist tegenover zijne partijgenooten.

Maar *Le Bien Public* mag niet denken dat wij ooit daaromtrent geaarzeld hebben, goed is goed en het heeft recht op erkenning en waardeering.

Maar eene illusie moeten wij aan het klerikaal blad ontnemen, dat is van te meenen, dat de klassenstrijd daarmede zou eindigen en een voldoende oplossing zou bekomen.

Dat is zoo goed als onmogelijk omdat het vraagstuk te groot, te algemeen, ja wereldsch is.

Het hangt dus niet af van de goede patroons, die de minderheid zijn, wat *Le Bien Public* er ook over zegge, om de sociale kwestie in haar geheel op te lossen.

Maar het komt ons voor dat het eene groote verdienste is, wanneer die minderheid haar best doet om het pijnlijke en soms het wreede van den socialen strijd te verzachten. En die houding verdient erkentelijkheid en waardeering.

Men heeft dat steeds geweigerd aan de werkende klasse, daarom willen wij niet onrechtvaardig zijn, zelfs niet tegenover onze vijanden.

F. H.

De werkersbeweging in Denemarken

Wij lezen al eene heele week over groote werkersbeweging in Denemarken en moeten ons verlaten op de burgersbladen, dieheden melden:

De beweging onder de deensche arbeiders schijnt nu eindelijk erger te zullen worden.

De algemeene vergadering der metaalbewerkersbonden, die aangesloten zijn bij de zoogenaamde landelijke federatie, hebben met bijna algemeene stemmen aangenomen en officieel bekend gemaakt dat zij de overeenkomsten niet zullen vernieuwen die einde Maart vervallen.

Men schat het getal der in deze bonden vereenigde metaalbewerkers op 18.000 — die de elders vereenigde en onvereenigde zullen meeslepen in den strijd.

Voor wat de metaalbewerkers aangaat zijn er nog nergens voorstellen gedaan om te onderhandelen over den nieuwen tarief dien zij zouden verlangen met aanvang April.

Langs een anderen kant moet vastgesteld worden dat alle werkersorganisaties des lands als instinktmatig gemeene zaak maken met de mijnwerkers die den arbeid verlaten van zoodra de vervaldag hunner overeenkomst daar is.

Het regeeringsblad *Norske Intelligents Sedler*, dat van den eersten dag aan de zijde der werkgevers stond, heeft dezer dagen een «geweldig» en «dreigend» artikel geschreven om bekend te maken dat de regeering hoegenaamd niet wil hooren spreken over algemeene werkstaking, dat zij zich door niemand zal laten overschreeuwen, dat zij zich niet bang zal laten maken en dat zij de middels bezit om de oproermakers tot arbeiden te dwingen.

De andere deensche burgesbladen slaan een niet zoo geweldigen toon aan en vragen zich met gemaakte bezorgdheid af of het nu wel een tijd is om algemeene werkstaking te houden.

(In dit debat zullen onze deensche socialistische bladen wel hun stuk staan zooals wij het zouden staan, en bewijzen dat in dezen droevigen oorlogstijd alles den helft duurder geworden is terwijl er overal werkgebrek heerscht, terwijl de loonen lager geworden zijn.)

Hoe de werklieden, die den oorlog niet gewild hebben, die den oorlog steeds verafschuwd hebben, ten slotte de ergste slachtoffers van den oorlog zijn, blijkt andermaal duidelijk uit den volgenden telegram, die ook door de burgersbladen meegedeeld wordt:

« Uit Christiania wordt heden gemeld dat de prijzen der grondstoffen voor den verwerij, die bijna uitsluitelijk door duitsche huizen geleverd worden, met ruim 400 percent gestegen zijn in den tijd van nog geen jaar. De moeilijkheden, die door deze prijzenverhooging veroorzaakt worden aan de zijde-, wolle- en katoennijverheid, zijn onbeschrijflijk, zooveel te meer omdat de prijzen van alle andere grondstoffen gedurig in de hoogte gaan. Het is dan ook licht te begrijpen dat de vereenigde fabrikanten, die samen gekomen waren om dezen toestand te bespreken, met algemeene stemmen besloten hebben alle prijzen hunner voortbrengsels met 20 per honderd te verhoogen. »

En men zal zoohaast aan het droomen gaan, als men in dezelfde burgersbladen, enkele regels verder, het volgende leest, dat ook per telegraaf overgeseind wordt:

« Volgens statistieke inlichtingen, die verzameld zijn door het liberal blad « Dansche Nyheter », hebben de stichtbrieven uit den omtrek van Stockholm, sedert het woeden van den oorlog fabelachtige winsten gedaan. Eene enkele welle- en zijdefabriek van Stockholm heeft in den loop van het jaar 1915 haar zakencijfer kunnen verdriedubbelen en 15 millioen kronen kunnen brengen. Het buiten de poorten van Stockholm gelegen wollefabriek « Svea » heeft in den loop van hetzelfde jaar 6.000.000 kronen meer verdiend dan het jaar te voren. »

Met de heeren der metaalnijverheid maken de stroopers der textielnijverheid het weder in den landelijken bond der werkgevers, waarvan als laatste bericht voor heden ook aan de burgersbladen getelegrafeerd is, onder datum 10 februari:

« De in Kopenhagen vergaderde vertegenwoordigers van de deensche werkgeversbonden hebben grondig den overal dreigenden toestand besproken en met algemeene stemmen besloten dat op 15 februari de algemeene lockout zal verklaard worden als den dag te voren niet alle werklieden des lands met hunne patroons zullen overeengekomen zijn. »

Dat de regeering de welwillende dienstmeid van de uitbuitersbende is, en dat zij met het oog op de voor de deur staande werkersbeweging de handen zoo vrij mogelijk wil hebben, dat blijkt uit den volgenden telegram, die het geheel welsprekend komt illustreeren:

« Het deensch parlement is bij hoogdringendheid, in strenggeheime zitting bijeengeroepen om te onderzoeken of het niet wenschelijke ware van te wachten tot na den afloop van den oorlog voor wat aangaat het in voege brengen van de nieuwe grondwet en het houden van gelijk welke kiezingen. »

Waarom niet!

Er komt waarschijnlijk een lockout waarin 100.000 werklieden zullen betrokken zijn, en de heeren regeerders zullen « deurketoe » spelen.

Zweden en de Oorlog

Volgens *Aftonblatet* heeft dit onzijdig land ook onbeschrijflijk veel geleden onder den oorlog, niet alleen omdat zijn handel en nijverheid verlamd liggen, maar hoofdzakelijk omdat het zich sulke groote onkosten heeft moeten getroosten voor het verdedigen zijner onzijdigheid, die ook wel in gevaar kan gebracht worden.

Het zweedsch leger telt 350.000 man eerstelijntroepen, plus 275.000 man reservetroepen of landsturm, en van den oogenblik dat de oorlog uitgebroken was werden alle manschappen van de eerstelijntroepen onder de wapens geroepen, allen voor ten minste vijf-en-veertig dagen.

Op het einde der maand Oogst '14 meende de regeering zich te mogen bepalen bij het mobiel houden van vier klassen; die om de vijf-en-veertig dagen zouden vervangen worden door vier andere klassen, zoodat alle klassen om de beurt de noodige instructies zouden kunnen ontvangen.

Alle overheden van de beide legers moesten onder de wapens blijven om zich in alles te oefenen, om zich te entraineeren in het kommandeeren, en zoo is het gekomen, zegt het blad, dat het heele zweedsch leger in korten tijd goed op de hoogte gebracht is van de moderne wijze van oorlogvoeren, van het delven van loopgraven, van het opwerpen van schuilplaatsen, waarvoor men het voorzien heeft van allerhande tuig dat vroeger onbekend was.

Bij alle regimenten heeft men bijzondere afdeelingen gevoegd voor het « werk » met de nieuwe machiengeweren, voor hetwelk men overal de best geschikte mannen heeft uitgezocht, die gesteld werden onder de leiding van de beste officieren.

Hetzelfde heeft men gedaan voor wat betreft de bediening van het nieuw zwaar geschut, dat om zoo te zeggen eene nieuwigheid was voor de troepen.

Bij het uitbreken van den oorlog meest men vaststellen dat men over veel meer geoefende ruiters dan paarden beschikte en men vond het noodzakelijk groote aankoopen van rij- en trekdieren te doen, om van de ruiterij te kunnen verwachten wat er in den modernen oorlog nog van te verwachten is.

Van zoodra het leger mobiel gemaakt was werd men ook gewaar dat er veel te kort was aan kleederen, wapens, munitie en ander tuig en dadelijk heeft men alle werkhuizen en fabrieken, die het onthrekende konden maken, gedwongen dag en nacht te werken met een zoo volledig mogelijk personeel.

Voor de verbetering van den gezondheids- en verplegingsdienst heeft men ook groote uitgaven moeten doen, zooals men veel geld heeft moeten uitgeven voor het opstapelen van allerhande levensmiddels voor het leger.

Men heeft ook nog in Zweden geen oorlog gehad, maar men zal het gewaar worden in de staatskas en de arbeidende klasse is het reeds gewaar geworden in hare ellende, die op geen beteren staat.

Men kan nog wat dieper nadenken over al deze kostelijke maatregels als men het volgende gelezen heeft, dat gister avond uit Stockholm getelegrafeerd werd:

Een der voornaamste socialistische leden van den Rijkstag heeft aan den opperminister uitleggingen gevraagd over wat in den volksmond heet: De tusschenkomst van den zweedschen koning in den oorlog.

Spreker wilde weten wat er waar was van het vertelsel, dat de zweedsche koning aan den italiaanschen koning een eigenhandigen brief heeft geschreven waarin hij zegde dat hij de wapens zou opgenomen hebben van den oogenblik dat Italië zijn woord zou verbreken om deel te nemen aan den oorlog.

Onze kameraad werd herhaaldelijk onderbroken door den minister van buitenlandsche zaken, die plechtig verklaarde dat hij al de verantwoordelijkheid op zich nam over alles wat op dit gebied gedaan was.

Een antwoord is dit toch niet!

Perzië en zijn leger

Wij hebben reeds gemeld dat Nissam-es-Saltanck, de goeverneur van de oostelijk gelegen provincie Louristan (ten westen dus van Bagdad) zich aan het hoofd der perzische troepen gesteld heeft — en den oorlog verklaard heeft aan Rusland en aan Engeland.

Het is eene gelegenheid om te herinneren dat Perzië vroeger een onzijdig, onafhankelijk, zelfstandig land was, tot dat eindelijk, voor enkele maanden, Engelschen en Russen gekomen zijn om, de eersten in het Noorden, de anderen in het Westen, zeer belangrijke gebieden onder hunnen invloed en hun gezag te brengen.

Engeland en Rusland, zegt een deensch blad, hebben over deze kwestie [illegible] van het [illegible] [illegible] handeld, zeer veel moeilijkheden moeten overwinnen, die een « verbond » feitelijk in den weg stonden.

Wij hebben in den laatsten tijd herhaaldelijk gelezen, dat russische regimenten over het perzisch grondgebied gedrongen waren, die, zooals verondersteld werd, het inzicht hadden een zijdelingschen aanval te doen op de turksche legerbenden die in den Kaukasus stonden.

Wat daar ook van zij, toch vernamen wij ook dat de perzische troepen zich daar met de turksche regimenten vereenigd hadden, die er herhaaldelijk slaags zijn geweest met de Russen.

Wat nu die perzische troepen betreft, zegt een burgersblad te weten dat zij van weinig belang zijn in dezen oorlog:

« In 1905 is men overgegaan tot eene herinrichting van het perzisch leger. Men heeft twaalf divisies geschapen die van 5.000 tot 11.000 man tellen, volgens de wapens en die onder het bevel van een « sardar » gesteld werden.

« De manschappen van dit nieuw leger moesten over het algemeen niet langer dan een half jaar onder de wapens blijven en de opleiding was zoo gebrekkig dat men hoegenaamd niet kan spreken over krijgskundige opvoeding, zooals die in de meer «beschaafde» landen opgevat is.

« Men spreekt echter met zekeren «lof» over de perzische Kozakken, over de zoogenaamde perzische «keurbenden, die onder russischen invloed, naar russische voorschriften tot stand gekomen en aigericht is — en in den laatsten tijd zoowat 17.000 koppen telde met 200 officieren.

« Het is echter algemeen gekend dat de voorschriften voor het binnenroepen en het terugzenden der troepen in dit land iets zeer onbepaalds, iets zeer onduidelijks zijn, dat door de belanghebbenden op verschillige manieren kan uitgelegd en toegepast worden.

« Met die voorschriften gaan de besturen der verschillende provincies hunnen eigen gang en de moeilijkheden die daaruit voorspruiten zijn onbeschrijflijk, zoo groot dat er bijna geene sprake kan zijn van een regelmatig leger.

« Slechts onder een oogpunt zijn de voorschriften duidelijk. Het zijn de vijf noordelijke provincies die de manschappen voor de infanterie moeten leveren, terwijl de zes andere provincies deze voor de artillerie op te roepen hebben — aangezien zij hoofdzakelijk bewoond zijn door zwervende volksstammen die veel met paarden omgaan.

« Voegen wij hier echter bij dat de perzische regeering voor zes weken besloten heeft in der haast een leger van 100.000 man te been te brengen dat op de moderne europeesche wijze zal aigericht en uitgerust worden. »

Voor den Vrede

Uit Berne wordt nu per telegraaf gemeld dat daar eene belangrijke vergadering heeft plaats gehad van de cantonale en federale bevolmachtigde raadsheeren, bijgestaan door mannelijke en vrouwelijke vertegenwoordigers van zwitersche volksorganisaties, die kennis wilden nemen van de inzichten der heeren Loohner en Evans, twee gevolmachtigden van de in Stockholm gestichte *Conferentie voor Vredesonderhandelingen*.

De heer Ford, algemeene schrijver der *Conferentie voor Vredesonderhandelingen* breedvoerig uiteen geset, en besloten dat er zoo spoedig mogelijk moest worden overgegaan worden tot het benoemen van vijf werkelijke en vijf plaatsvervangende vertegenwoordigers van de bijzonderste onzijdige landen, die binnen den kortst mogelijken tijd in de eene of de andere hoofdstad van een onzijdig land voor een onbepaalden tijd zouden samen komen om de verdere werkzaamheden te bespreken en te regelen.

De aldus volledigde *Conferentie voor Vredesonderhandelingen* zou zich verder in betrekking kunnen stellen met de verdienstelijkste geleerden en menschenvrienden der verschillende natiën — waaronder er reeds velen zijn die hunne medewerking beloofd hebben — de oorlogsvoerende niet uitgesloten.

Deze bestendige vergadering van voornamen mannen zou zich in het bijzonder bezig houden met de studie van het gewichtig vraagstuk van den door allen gewenschten vrede. Zij zou de uitslagen van hare werkingen officieel meedeelen aan de internationale pers en aan alle parlementen. Zij zou alles zoo aan boord trachten te leggen dat alle goedgezinde invloedmenschen volledig gedocumenteerd en gereed staan op den oogenblik dat de eene of de andere der oorlogvoerende mogendheden voor den dag zou komen met voorstellen om te onderhandelen over den vrede.

De heer Ford, algemeene schrijver der *Conferentie voor Vredesonderhandelingen* gaf nog een kort verslag over de voorbereidende werkzaamheden, en daarop hebben de zwitersche afgevaardigden geestdriftig, met algemeene stemmen, besloten dat zij zich aan de zijde der kampers voor den vrede stellen.

Men is dan dadelijk overgegaan tot het benoemen der afgevaardigden, tot het stichten van een landelijk comiteit, waarvan het voorzitterschap onder een storm van toejuichingen opgedragen werd aan den gekenden vredekamper raadsheer Scherrer Fuellemann.

In zulke voorwaarden op zoo ernst, dan deze poging er voor ons heel wat ernstiger uit dan die amerikaansche millionnairsbladen, alhoewel wij van gedacht zijn dat het oorlogsmonster toch stekeblind en steendoof zal blijven bij de smeekklachten van alle vredesmenschen.

Het fransch linieschip "Suffren,,

Den verstandigen mensch loopt eene rilling door het lijf als hij het volgende leest over het linieschip «Suffren», dat deze dagen voor Bayreuth door een duitschen onderzeeër geterpileerd werd en in den tijd van twee minuten in de diepte verdween met zijne acht honderd manschappen, waarvan geen enkele gered werd.

De Suffren was een der beste fransche linieschepen dat in 1899 van stapel liep en den naam kreeg van een vermaarden franschen admiraal.

Het schip had eene waterverplaatsing van 12.730 ton. Zijne machienen ontwikkelden eene kracht van omtrent 18.000 paarden. Het had drie schroeven die het eene normale snelheid van 18 zeemijlen per uur gaven. Het was 125.70 m. lang, 21.40 m. breed en lag 8.40 m. diep in het water.

Ik heb het zeemonster in Dunkerque gezien en daar vernomen dat er 655 soldaten aan boord waren, een getal dat nu in den oorlogstijd tot 800 vermeerderd was!

Op en in het schip stonden: 4 kanonnen van 30.5, 2 kanonnen van 16.4, 10 kanonnen van 10.8 en 22 kanonnen van 4.7 centimeters — te samen 44 kanonnen, plus twee vervaarlijke torpilleleiders van 30.5 centimeters.

De vier kanonnen van 30.5 centimeters stonden getwee op draaibare torens op voor en achterdek, en dit aan te zien was voor den socialistisch denkenden mensch genoeg om zich huiverend ineen te krimpen, om zich als voor een aanstoomenden sneltrein uit den weg te maken...

En daar boort het gevaarte majestatisch door de golven, opgemerkt door het onzichtbaar periscoop van den sluipschen onderzeeër...

En daar krijgt het op de onverklaarbaarste wijze, alsof het uit de hel zelf gekomen waren, het alles doorbersend projectiel in de lenden, om in den tijd van nog geene twee minuten uiteen te spatten en in den diepen afgrond te verdwijnen...

Gedurende neg een paar minuten, als er op zee niets meer te zien is, koekt en borrelt het water. Het is de aan boord van het fort aanwezigzijnde [illegible] die [illegible] aan hare [illegible] plaats [illegible]

opeischen en die onhoorbaar de klachten der honderden verstikkenden meebrengt.

Gaan de klachten van de onschuldigen tegen het afschuwelijk kapitalisme, dat de menschheid met zulke monsterachtigheden beceld heeft!

Of gaan zij tegen den almachtigen god, zonder wiens toestemming geen blad aan de aardsche boomen zich beweegt!

Van den sociaaldemokraat gaan zij tegen beiden te samen, omdat hij de overtuiging heeft dat zij door de menschen uit het niet gehaald, door de menschen in het niet zullen gestort worden!

Le Bruxellois bevat den volgenden telegram die door *Havas* uit Parijs gezonden is:

Een duitsch vonkentelegram heeft aangekondigd dat een duitsche onderzeeër op de kust van Syrië het fransch linieschip *Suffren* in den grond heeft geboord, maar *Le Temps* verzekert dat de Suffren in de haven van Toulon ligt. De fransche kruiser die aldaar door een duitschen onderzeeër tot zinken is gebracht zal waarschijnlijk de *Amiral Charner* zijn.

Het lot van den kruiser « Amiral Charner »

Havas meldt: In het departement van Marine heerscht onrust omtrent het lot van den pantserkruiser «Amiral Charner», die aan de kust van Syrië kruist en sedert 8 Februari geen teeken van leven gegeven heeft.

Europeesche Oorlog

In West-Vlaanderen en in het Noorden van Frankrijk

Uit Duitsche bron

Groot Hoofdkwartier 15 Februari.

Westelijk oorlogsterrein.

Zuidoostelijk van Ieperen namen onze troepen na groote voorbereiding door artillerie en mijnenwerpersvuur ongeveer 800 meters der Engelsche stelling. Een groot deel der bezetting viel 1 officier, eenige dozijnen lieden werden gevangen genomen.

Aan den steenweg Lens-Bethune bezetten wij na gunstige ontploffing den rechterrand. De vijand ten de beschieting van Lens en zijne voorsteden voort.

Zuidelijk van de omme sloten zich aan vergeefsche Fransche handgranatenaanvallen heftige tot in den nacht durende artilleriegevechten aan. Noordwestelijk van Reims bleven Fransche gasaanvals-pogingen vruchteloos. In Champagne volgde na sterke vuurvoorbereiding een zwakke aanval tegen onze stelling, noordwestelijk van Tahure. Hij werd licht afgewezen. Oostelijk van de Maas levendig vuur tegen ons front tusschen Flabas en Ornes. Een nachtelijke tegenaanval der Franschen is voor de hun ontnomen stelling bij Obersept mislukt.

Oostelijk oorlogsterrein:

De toestand is over 't algemeen onveranderd. Aan het front van het leger van generaal graaf Bothmer hadden levendige artilleriegevechten plaats. Bij Grobla aan de Sereth noordwestelijk van Tarnopol schoot een Duitsche strijdvlieger een Russisch vliegtuig neer. Leider en waarnemer zijn dood.

Balkan-oorlogsterrein:

Niets nieuws.

Opperste Legerbestuur.

Uit Fransche bron

PARIJS, 15 Feb., — Eerste bericht: In Artesie hieten wij zuidelijk van den weg Neuville-La Folie eene mijn springen. Ten zuiden der Somme liet ons een gisteren bij dagaanbreken door onze troepen tegen de Duitsche werken zuidelijk van Frise ondernomen aanval toe eenige deelen der loopgraven te bezetten. Een vijandelijke tegenaanval werd door ons vuur gestuit. Eene duitsche kompagnie werd omsingeld. In Champagne lieten wij in den loop van den gisteren door den vijand oostelijk van den steenweg Tahure-Somme-Py uitgevoerden aanval drie mijnenkamers springen, eene onder vooruitgeschoven sectoren, waarin het hem gelukt was binnen te dringen. Vijandelijke pogingen om tot onze loopgraven der tweede linie te dringen, mislukten volkomen. Trots ernstige verliezen die hen door de mijnontploffing toegebracht werden, behield de vijand deze vooruitgeschoven stelling. In Opper-Elzas bracht gisteren avond eene nieuwe onderneming der vijandelijke infanterie, oostelijk van Seppois, die een heftig bombardement voorafging, de Duitschers in het bezit van ongeveer 200 meters loopgraven. Een direkt ondernomen tegenaanval gaf ons het grootste deel van het terrein terug. De zeer heftige artilleriebedrijvigheid in deze streek duurt voort.

Tweede bericht: In België deed onze artillerie een munitiedepot springen noordelijk van Boesinghe. Noordelijk van Soissons poogde vijandelijke infanterie gisteren avond na heftig bombardement den steenweg naar Ferny en op den rechter oever der Aisne vooruit te dringen. Zij werd door ons spervuur en infanterievuur gemakkelijk tegengehouden. Op het plateau van Vauclaire was onze artillerievuur tegen eenen voorsprong in de duitsche linie werkzaam. In Champagne zeer levendige artilleriebedrijvigheid in de streken van Tahure, Massiges en Navarin, maar geen infanterievuur. In Opper Elzas beschoot de vijand oostelijk van Seppois krachtig de vooruitgeschoven afdeelingen die wij in den loop van den nacht teruggenomen hadden. In dezelfde streek bombardeerden wij vijandelijke versterkingen die van Mederlag uit in kleine groepen poogden vooruit te komen met spervuur.

Uit Engelsche bron

LONDEN, 14 Februari. — Gisteren hadden 17 luchtgevechten plaats. Eene groote vijandelijke dubbelmotormachien moest achter de vijandelijke linies landen. De vijand liet in de laatste 24 uren 7 mijnen springen. Zuidelijk de loopgraaf 8 ging den ontpleffingen en heftig bombardement voorop, waarop eene zwakke infanterieaanval volgde. Slechts weinige vijanden bereikten onze loopgraven; zij werden direkt met handgranaten [illegible]

* * *

De oorlog tusschen Italië en Oostenrijk-Hongarije

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 Februari. — Aan het Karinthisch front beschoot de vijandelijke artillerie gisteren onze stellingen beiderzijds van den Seisera en het Seebach-dal (westelijk van Raibl). Te middernacht opende zij een heftig vuur tegen het front tusschen het Fella-dal en den Wischberg. Bij Flitsch vielen de Italianen 's avonds onze nieuwe stelling in 't Rombongebied aan. Zij werden onder groote verliezen afgewezen. De heftige artilleriegevechten aan het kustlandsch front duren voort.

Gister vroeg wierp een onzer vliegtuigeskader, bestaande uit 11 vliegtuigen bommen op het station en fabriekplaatsen in Milaan. Machtige rookwolken werden waargenomen. Ongehinderd door kanonvuur en afweervliegtuigen van den vijand bewerkten de waarnemingsofficieren planmatig het bommenwerpen. De luchtstrijd werd door gaans ten onzen gunste beslist. De vijandelijke vliegers ruimden het veld. Buitendien wierpen meerdere vliegtuigen met zichtbaar gevolg bommen op eene fabriek van Schio. Alle vliegtuigen keerden behouden terug.

Uit Italiaansche bron

ROME, 14 Februari. — Gisteren bijzonder heftige artilleriegevechten in de streek van den Boven Isonzo, vanwaar uit vanwaar uit vijandelijke troepenbewegingen en groote bedrijvigheid bij de verdedigings- en naderingswerken op de zijde van den vijand gemeld werden.

* * *

Russisch-Poolsche-Galicische grens

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 Februari. — In Oost-Galicië verhoogde strijdbedrijvigheid van vijandelijke vliegers zonder gevolg. Noordwestelijk van Tarnopol werd een Russisch vliegtuig door een Duitschen strijdvlieger tot neerstorten gebracht. Inzittenden zijn dood.

Uit Russische bron

PETERSBURG, 15 Februari. — Het wederzijdsche heftige vuur duurde tusschen Olai en het eiland Dalen voort. Wij stelden gelukkige treffers vast. In de streek van Dunaburg wendde de vijand verstikkende gassen aan.

* * *

De oorlog op den Balkan

Uit Oostenrijksche bron

WEENEN, 15 Februari. — Niets nieuws.

* * *

De strijd om de Dardanellen

Uit Turksche bron

KONSTANTINOPEL 15 Februari. — Aan het Irakfront werd vastgesteld dat de vijand, tengevolge van den gunstigen overval, dien wij 's morgens van 7 Februari tegen het Engelsche kamp van Bathio bij Korna uitvoerden, vluchtte en alle kamptuig en 500 dooden achterliet. Bovendien werd eene kleine vijandelijke afdeeling in het zelfde gevecht omsingeld en volkomen vernietigd. Verder leed de vijand bij den overval dien wij tegen Suk el Schuck tusschen Korna en Nasria ondernamen, zware verliezen. Een Engelsch politiek agent werd aangehouden. Op twee punten werden vijandelijke hulptroepen, wier kamp zich in de omgeving bevond, tot den terugtocht gedwongen, als zij ter ontzetting toesnelden. Zij lieten eene massa gevallenen op het terrein. Bij Felahie en Kut el Amara geene verandring.

Aan het Kaukasusfront namen in 't centrum de voorpostengevechten in heftigheid toe en breidden zich in de laatste dagen op eenige punten tot het voorste deel der hoofdstelling uit. Vijandelijke aanvallen werden door tegenaanvallen opgehouden. Twee Russische vliegtuigen werden door ons vuur beschadigd en tot landen gedwongen. Anders niets nieuws.

* * *

OP ZEE

Een Engelsch stoomschip getorpedeerd

Reuter meldt dat het Britsche stoomschip «Springell», groot 5593 registerton, op weg naar Indië getorpedeerd werd. De bemanning werd te Malta aan land gezet.

Kruisingen

KOPENHAGEN, 14 Februari. — «Politiken» schrijft uit Bergen: Noorsche schepen troffen in de laatste weken groote Engelsche vloten-afdeelingen bij de Doggerbank tot de Noorsche kust. Zij waren hoofdzakelijk eskaders van lichte kruisers. Ook in den Atlantischen Oceaan troffen Noorsche schepen Engelsche kruisers aan. Dit staat vermodelijk in verbinding met de jacht op de *Möwe*.

Logenstraffing

BERLIJN, 15 Febr. — In de laatste dagen zijn herhaaldelijk in de vreemde pers (Reutersbron) berichten over den ondergang van een groot duitsch oorlogschip in 't Kattegat verspreid geworden. Hierop wordt van ambtelijke zijde meegedeeld dat dergelijke berichten volledig verzonnen zijn.

Een Engelsche kruiser op eene mijn geloopen

LONDEN, Officieel. — De kruiser « Arethusa» is aan de Oostkust op eene mijn geloopen. Men gelooft dat het schip reddeloos verloren is. Ongeveer 10 leden der bemanning vonden den dood in de golven.

In het Buitenland

In Duitschland

Storm

Tengevolge van sneeuwstormen zijn, zooals ambtelijk gemeld wordt, de telegrafische verbindingen naar Noord- en Oost-Duitschland en voor 't grootste deel geheel verstoord. Naar Noord- en Oost-Duitschland zijn telegrammen aan gevolige vertragingen onderworpen.

In Oostenrijk-Hongarije

De danser Nijinski bevrijd

De Russische danser Nijinski is tengevolge van de tusschenkomst van verscheidene afgezanten door de Oostenrijkers, wier gevangene hij was, op vrije voeten gesteld. Nijinski is vrij en voorwaarde dat, als hij zijn seizoen te New-York volbracht heeft, weer naar Oostenrijk zal terugkeeren.

In Holland

Uit de internationale. — Eene tweede bijeenkomst

Uit Bern wordt gemeld dat het Komitee dat zich bij de konferentie in Zimmerwalt in Zwitserland gevormd had en dat eene afdeeling van het Internationaal socialist Bureel is, dezer dagen opnieuw samengekomen is. De verhandelingen duurden vier dagen. Nadat men bericht over den algemeenen toestand in de verschillende landen bekomen had, besloot men, in de eerste helft van April eene tweede internationale socialistische konferentie in Holland bijeen te roepen. Deze samenkomst zal de in Zimmerwald begonnen werken voortzetten. Er zullen daarbij bijzonderlijk volgende punten behandeld worden: De strijd om de beëindiging van den oorlog; de houding van het proletariaat in het vredesvraagstuk, evenals de stichting van een internationaal socialistisch bureel in den Haag.

In Engeland

Een « Ongeluksvogel »

Woensdag stond de Engelsche matroos Charles Dunn, te Liverpool, terecht, omdat hij zich niet bij een zeetransport vervoegd had. De ongelukkige had niet beter verlangd dan er zich heen te begeven, maar zijne kameraden, die hem «Jonas» noemden — men weet dat dit in de marine «ongeluksvogel» beteekent — hadden hem bedreigd om hem overboord te werpen indien hij er heen ging.

Dunn is bekend als een echte «ongeluksvogel»: hij was in al de schipbreuken, op de «Titanic» en op «Empress of Ireland», toen deze groote mailbooten schipbreuk leden en in de diepte van den Oceaan verdwenen; hij was op de «Lusitania» toen deze door de Duitsche torpedo geraakt werd en sonk; hij was eveneens op de «Floridiana» welke ook door een Duitsche onderzeeër vernietigt werd. Zijn avonturen hebben hem de eer van de cinematograaf verworven.

De rechter heeft hem vrijgesproken, doch heeft hem gewaarschuwd, zeggende dat zulks niet meer het geval zou wezen, als hij nog eens van hem zou hooren spreken.

Kitchener

AMSTERDAM, 15 Februari. — Lord Kitchener heeft een bezoek gebracht aan het westelijk oorlogsterrein.

Engeland roept alle ongehuwden op

LONDEN, 14 Februari. — Eene koninklijke verordening roept alle ongehuwden onder de wapens.

Munitie in plaats van Whisky

LONDEN, 14 Februari. — De «Daily Chronicle» deelt mede dat het munitie-ministerie zinnens is alle groote whiskybranderijen voor den munitiesaanmaak in te richten. Zooals verluidt zou Lloyd George reeds besprekingen met de vertegenwoordigers der groote branderijen begonnen zijn.

Aan de bezitters dezer branderijen zal vermoedelijk eene schadevergoeding voor de ingebruikname hunner fabrieken gegeven worden. Verder zou de regeering van plan zijn op den duur van twee jaar het whiskyverbruik beduidend te beperken.

In Frankrijk

Nieuw bombardement van Reims

«Journal de la Marne» vernemt uit Reims dat deze stad verleden Woensdag heftig door de Duitschers gebombardeerd is geworden. In een enkel stadsgedeelte telde men 50 voltreffers.

Briand terug

PARIJS, 14 Februari. — Briand en Bourgeois zijn van hunne reis naar Italie teruggekeerd.

In Spanje

De onzijdigheid van Spanje

De heer Villanueva, spaansch minister van buitenlandsche zaken heeft aan den correspondent van «Le Petit Parisien» de verklaringen van den ministerpresident Romanones bevestigd, waarbij deze laatste gezegd heeft dat Spanje wenscht de strikste neutraliteit in acht te nemen, maar niettemin verplicht was zijne economische belangen te verdedigen, die door de Engelsch-Fransche plannen ter verscherping der blokkade groot gevaar liepen.

Villanueva hoopt dat de Engelsche en Fransche regeeringen de kwestie van den Spaanschen kurken vruchtenuitvoer, die door de beperkende maatregelen in Engeland en Frankrijk genomen, gevoelig getroffen is, welwillend zullen onderzoeken en de noodige gemakkelijkheden aan de Spaansche regeering zullen geven.

In Rusland

De Doema

BASEL, 15 Februari. — Zooals de Zwitsersche perstelegraaf uit Petersburg meldt, verklaarde de Russische minister van binnenlandsche zaken Chwostow aan persvertegenwoordigers, dat hij de zitting der Rijksdoema tot in Juni zal laten voortduren.

Japan en Rusland

PARIJS, 15 Februari. — Volgens eene melding verklaarde de Russische minister van buitenlandsche zaken Sassonoff, in een onderhoud, dat de betrekkingen tusschen Rusland en Japan dagelijks enger en vaster worden.

In Zweden

De neutrale vredesconferentie te Stockholm

De neutrale vredesconferentie is Donderdag bebonnen, onder voorzitterschap van den burgemeester van Stockholm, den heer Lindhagen. Men verwacht binnen kort de aankomst van Ford. Daar de vertegenwoordigers van Noorwegen, Denemarken, Nederland en Zwitserland nog niet aangekomen zijn, geldt de conferentie slechts als voorloopig.

OP DEN BALKAN

In Griekenland

De rede van den grieksohen ministerpresident

De officieele tekst van de rede van den Grieksohen ministerpresident, voor de kamer gehouden, is, naar het Grieksche consulaat-generaal mededeelt, als volgt: «De regeering zal de politiek voortzetten, waarvoor zij is gevormd, en die haar politiek program vormt, te weten het ongerept bewaren van de nationale krachten, ten einde deze aan de nationale belangen ten goede te laten komen.

»De ontwikkeling van de gebeurtenissen heeft buiten twijfel aangetoond, dat deze politiek het land heeft gered van rampen, van welke de gevolgen niet waren te overzien.

»Deze politiek heeft de goedkeuring van de groote meerderheid van het Grieksche volk, waarop de koning krachtens zijn grondwettig recht de Kamer te ontbinden, een beroep heeft gedaan. De stemming waardoor reeds het vertrouwen van het Grieksche volk, hetzeen zij allen vertegenwoordigt, bevestigt,

»Dit bewijst dat onze politiek, die reeds door de gebeurtenissen haar rechtvaardiging heeft gevonden, met het [illegible] den wil van de natie is bekleed, waarmede zij volmaakt in overeenstemming is. Het vertrouwen van de Kamer en van de natie versterkt ons in het vertrouwen, dat onze politiek met de belangen van het land strookt. Deze politiek zal het in de toekomst voor de gevaren beschutten, die de tegenwoordige wereldoorlog voor alle kleine naties meebrengt.

» Wij zijn voor die gevaren niet blind, het ontgaat ons niet dat zij vergroot zijn door een druk, die van buiten wordt uitgeoefend om ons een gedragslijn te laten volgen die in tegenstelling is met onze politiek. Maar steunend op het vertrouwen van het Grieksche volk hopen wij de gevaren die ons bedreigen, te bezweren door onze politiek voort te zetten. Wij staan tegenover moeilijkheden en complicaties, die ons nooit tevoren zoo grootere moeilijkheden en complicaties doen [illegible] moet zien.

» De druk van buiten, waarop ik zooeven gezinspeeld heb, tengevolge van de miskenning van onze oprechte bedoelingen en van ons recht ons buiten den oorlog te houden, komt in den laatsten tijd ook in daden tot uiting. Wij zullen niet als aanslagen op onze soevereiniteit opnemen, maar wij moeten toch aan de verkrachting van de eeuwige neutraliteit van Kreta herinneren, die door internationale tractaten gewaarborgd is en de bezetting van het fort Kara Boernos, onder bedreiging met geweld.

» Het is mogelijk, dat deze drukking aanhoudt; maar de onwankelbare kracht van het volksgevoel, dat zich onlangs in zoo eclatante wijze had gemanifesteerd, doet ons met vertrouwen voorspellen, dat die pressie het land geen haarbreed zal doen afwijken van de politieke gedragslijn die zijn nationale belangen het voorschrijven.

» In den vaderlandschen trots, die voortvloeit uit zijn onafhankelijkheid, zal de geheele natie met standvastigheid iedere drukking doorstaan. Zij zal kracht putten uit de overtuiging, dat het recht spoedig zijn macht zal hernemen en het gewoten van de machtigen der aarde, van welk recht de stem door den thans ontketenden orkaan verstikt wordt.

» Het land moet niet voorbijzien, dat hoe droef ook de gevolgen mogen zijn van een onvolledige overeenstemming tusschen onze politiek, en de eischen van hen, die de macht bezitten de nadeelen die daarvan het gevolg zijn veel geringer zijn dan de ellende die een onverwijldelijk gevolg zou zijn geweest van het volgen eener andere gedragslijn, indien daartoe ware besloten.

» In den strijd om de verwezenlijking van onze politiek, die de politiek is voor ons volk, hebben wij uwen steun, zooals gij dit onlangs door uwe stemmen hebt bewezen. Ook zijn de medewerkers, van wie wij de goedkeuring vragen van de maatregelen, die noodzakelijk zijn voor de volbrenging van onze taak.

» Het is thans niet het oogenblik om groote binnenlandsche vraagstukken ter hand te nemen.

»Enkel de hoofdzaken zullen aan de Kamer worden voorgelegd, n. l. de kwesties die door de omstandigheden worden voorgeschreven.

»Gedurende de afwezigheid van de Kamer heeft de regeering zekere maatregels van dringendenaard moeten nemen, die ter bekrachtiging aan het Wetgevend Lichaam zullen worden voorgelegd. De regeering hoopt dat de Kamer dit zal billijken.» (Levendige toejuichingen).

In Indie

Ernstig vliegtuigongeluk

Een telegram uit Batavia deelt mede dat een vliegtuig, aan boord hebbende Generaal Michielsen, bevelhebber der troepen op Java, en den vliegerluitenant Terpoorten, gisteren in de nabijheid van Krewang neergestort is. Generaal Michielsen werd gedood, terwijl luitenant Terpoorten zware verwondingen bekwam.

In de Verooinigde Staten

Wilson, kandidaat voor het presidentschap

Reuter meldt uit Washington dat de heer Wilson er formeel in toegestemd heeft zijne kandidatuur voor het presidentschap te stellen.

IN BELGIE

Een lezer der *Daily Mail* heeft, volgens een bericht uit Rotterdam, aan zijn blad een schenk van 15 pond gezonden, die moest overhandigd worden aan den schipper van de *King Stephan*, «omdat hij zoo braaf zijne menschelijke gevoelens tot zwijgen gebracht heeft ten opzichte der bemanning van het (duitsch) luchtschip L. 19.»

Eene lezeres heeft 5 pond gezonden «voor den schipper die de wereld verlost heeft van twee-en-twintig moordenaars.»

In de engelsche dagbladen komen berichten voor volgens dewelke de duitsche luitenant Z. in Berg in den Atlantischen Oceaan zeven schepen in den grond geboerd heeft.

Dit is niet heel juist. Die schepen zijn tot zinken gebracht door een ander vaartuig, dat onder de bevelen van een anderen commandant voer. De leider dezer onderneming was niemand anders dan graaf Dohna. Deze aanvoerder heeft luitenant Berg als prisonofficier met de prisenmanschap aan boord der *Appan* gezonden, met het bevel het aangehouden schip naar eene amerikaansche haven te brengen.

Gent, 14 Februari 1916. (Medegedeeld.)

IN HENEGOUWEN

De Volksuniversiteiten

De Volksuniversiteiten werken geregeld in al de industrieele gemeenten van onze streek. Iedere week worden er belangrijke lezingen gehouden, waaraan vooral de werkloozen, die in dit gebied zeer talrijk zijn, uitgenoodigd worden.

Wij juichen van harte deze wijze van onderrichten toe, die door de geforceerde werkloosheid van een groot deel onze afgrijzen getroffen werden.

In het Binnenland

IN LUIK

LUIK. — Moordpoging. — Twee onbekenden schelden in de Féronéestraat aan de huisdeur van den winkel van den heer Huriël, die allerlei snuisterijen verkoopt. De heer Huriël deed open en de twee onbekenden wierpen zich op hem, bonden hem vast en sleepten hem naar een aangrenzend vertrek, alwaar men hem verschillende hamerslagen toebracht. Zij gingen toen heen.

De heer Huriël slaagde erin zijne banden los te maken en door een achterdeur te ontkomen.

Men heeft totaal geen signalement, doch men verdenkt zeer sterk eene vrouw in deze zaak medeplichtig te zijn. Het Parket heeft een rechterlijke huiszoeking laten doen. De toestand van den heer Huriël is zeer bedenkelijk. Hij heeft vijf schedelwonden bekomen.

IN HENEGOUWEN

LODELINSART. — *Een belangrijke diefstal* heeft hier plaats gehad ten nadeele van M. Devergne-Bastin. Om in de magazijnen binnen te kunnen dringen hebben de boosdoeners eerst een 3 meter hoogen muur moeten klauteren, dan eene ruit van eene deur moeten breken, zich naar de eerste verdieping begeven, er terug afdalen door middel van een lift, en langs dezelfde weg weer terugkomen met hunnen buit die bestond uit 27 ballen koffie, 1000 kg. suiker, 500 kg. gedroogde appelen, 500 kg. bruine suiker, 400 kg. [illegible] rei, 160 paar schoenen, seep, asijn, enz. Niettegenstaande dit magazijn door een nachtwaker met honden bewaakt wordt, is deze diefstal, uitmakende duizenden kilos goederen bestaande, in [illegible] den 9 uur tijds geschieden.

TE GENT
In de Vlasnijverheid

Deze week gaat de «Linière des Flandres», waar ruim 700 werklieden arbeidzaam zijn, volledig stopzetten, waardoor de 9200 personen die in de vlasspinnerijen nog werkten, verminderen op 8500.

In de «Linière des Flandres» arbeiden er veel werklieden der omliggende gemeenten; het grootste deel is echter van St-Amandsberg; 3 tot soms 4 personen uit een huisgezin werken in dezelfde fabriek, en als dat inkomen zoo ineens wordt gemist, dan kan men zich voorstellen wat zulks beduidt in een werkersgezin.

Rantsoen van brood en aardappelen, gebrek aan brandstof en kunstlicht, 't is waarachtig een lekker leventje voor de werklieden, midden in den winter,... een leventje dat hun dan nog benijd wordt door een deel der bourgeoisie!

Ziehier 't getal fabrieken die nog werken en het personeel:

Fabrieken	*getal uren per week*	*getal werkl.*
La Lys	12	3000
La Gantoise	12	2800
La Lieve	12	1575
Grenier	18	100
N. Lin. du Canal	24	200
Manila	24	100
Kleine Lys	12	675
Rey, Ledeberg	12	50
Totaal werklieden		8500

't Ware te hopen dat de groote vlasfabrieken nog een paar maanden konden arbeiden, want de toestand in Gent wordt erbarmelijk en de armoede die er geleden wordt is verschrikkelijk.

J. S.

Derde Aardappelverkoop

Op vertoon van deel A der groene kaart levert de winkelier de aardappelen af aan zijnen klant. De bezitters eener blauwe of roode kaart van den 1e en 2e verkoop overhandigen aan den winkelier hunne roode aardappelbons.

Betaaldagen voor de winkeliers:

1e en 2e wijk, maandag 21e Februari 's voormiddags;
3e wijk, maandag 21e Februari, 's namiddags;
5e wijk, dinsdag 22e Februari, 's voormiddags;
4e wijk, dinsdag 22e Februari, 's namiddags;
6e wijk, woensdag 23e Februari, 's voormiddags;
7e wijk, woensdag 23e Februari, 's namiddags;
8e wijk, donderdag 24e Februari, 's voormiddags;
9e wijk donderdag 24e Februari, 's namiddags;
11e wijk en Ledeberg, vrijdag 25e Februari, 's voormiddags;
10e wijk, vrijdag 25e Februari 's namiddags;
St-Amandsberg, zaterdag 26e Februari, 's voormiddags;
Gentbrugge, zaterdag 26e Februari, 's namiddags.

De winkeliers zullen op geene andere dagen besteld worden dan die hierboven aangeduid. Zij moeten voorzien zijn: 1° van hun tweede kwijtschrift; 2° van de gele souchen; 3° van de bons B der laatst uitgedeelde groene kaarten.

's Anderendaags, 't zij 's voormiddags, 't zij 's namiddags, mogen de winkeliers hunne aardappelen afhalen aan de Voorhaven.

De inwoners moeten hunne aardappelen afhalen bij hunne winkeliers een of twee dagen na de aflevering aan de Voorhaven.

Na deze termijn zullen de winkeliers de niet afgehaalde aardappelen mogen verkoopen.

Kunnen aardappelen bekomen:

1° De personen welke aan de 1e en 2e uitdeeling hebben deel genomen;

2° De personen welke eene gegronde klacht hebben doen gelden.

3° De personen waarvan de door hun opgegeven provisie uitgeput is tusschen de tweede en de derde uitdeeling en welke eene groene kaart zullen ontvangen hebben.

Nationaal Hulp- en Voedingscomiteit

Werkzaamheden van het Nationaal Hulp en Voedingscomiteit

Sedert het begin onzer werkzaamheden tot op den 31 December 1915 hebben wij verdeeld tusschen de Provinciale comiteiten 980.000 tonnen levensmiddelen, (tarwe, meel, maïs, boonen, erwten, rijst, smout, spek en verschillige produkten). Deze koopwaren vertegenwoordigen, in ronde cijfers, eene waarde van 372.000.000 fr.

De invoer in het bezette gedeelte van het Noorden van Frankrijk beliep, op den zelfden datum, ongeveer 170.000 tonnen, vertegenwoordigende eene waarde van ongeveer 35.000.000 franken.

De totale invoeren der «Commission for Relief in Belgium» bedragen dus 1.150.000 tonnen levensmiddelen, vertegenwoordigende eene waarde van ongeveer 467.000.000 franks.

Van den anderen kant heeft het Nationaal Comiteit uitgedeeld:

a) Verschilligen onderstand 246.000.000 fr.
b) In kleederen of kleedingstukken 27.000.000 fr.

Totaal 273.000.000 fr.

Wanneer men bij deze som de waarde voegt van den invoer in het Noorden van Frankrijk, die niet in specie betaald zijn, komen wij tot een globaal cijfer van 368.000.000 franken, ten titel van onderstand, verdeeld zoo in België als in het Noorden van Frankrijk.

(Medegedeeld).

* * *

Te Vilvoorden

NIEUWE ONDERSTEUNING

De vakbonden der Werkliedenpartij komen weer het wijs besluit eener nieuwe uitkeering te nemen.

Een onderstand van 3 frank zal aan elk werkloos zijnde lid worden uitgekeerd.

Ook de vrouwen wier echtgenoot naar den vreemde is vertrokken zullen van de uitkeering genieten, doch slechts 1,50 fr.

Ditmaal wordt ook eene tegemoetkoming van 1,50 fr. toegestaan aan de mannen en zonen die zich onder het vaandel bevinden.

Kortom de vakbonden namen hier weer een besluit die hun op een uitgave van een 1000 tal franks zal komen te staan. Schoon werk!

Van nu af mag men de lidboekjes binnenbrengen in het lokaal «Volkshuis».

De uitbetaling zal geschieden op 23, 24 en 25 Februari.

NOG EEN GOED NIEUWS

Ja! Dat is voorzeker een goed nieuws dat men ons mededeelt.

Het komiteit van onderstand heeft in vergadering van 6 ll. eene merkelijke verbetering aan het barema gestemd.

De verhooging is van 50 centiemen per kop. Zoo zal nu, bij de eerste uitbetaling, één persoon 4,70 fr. in plaats van 4,20 fr. krijgen, zoodat een gezin van 8 personen, b.v. 4,00 fr meer zal trekken.

Dit is voorzeker een niet te versmaden som en de maatregel is des te schooner daar hier de gezinnen met vele kleine kinderen fel zullen bevoordeeligd zijn.

De «chomeurs» en hunne huismoeders zullen deze stemming zeerzeker met vreugde begroeten.

* * *

Te Leuven

DE AARDAPPELKWESTIE

Zooals in bijna alle streken lijden wij hier ook gebrek aan aardappelen en het volk, dat zich geen gedacht kan vormen wat moeilijkheden men moet bestrijden om aan aardappelen te geraken, uit luide klachten. Zonder te weten wat er voor deze kwestie gedaan is, zegt men maar eenvoudig dat het gemeentebestuur zijne plicht niet doet en zekere menschen voegen er nu opzettelijk bij, dat het de schuld is van onzen vriend Tielemans, onlangs benoemde schepene.

Dit wordt zoo wat de mode van de schuld on de socialisten te leggen. Te Gent is het hare op Anseele, te Vilvoorde op Gelders, te Boom op Deschutter, te Leuven, voor wat de aardappelen betreft, op Tielemans, enz.

Nog goed dat onze vrienden zich daar niet aan stoeren en maar voortgaan met zoo veel mogelijk goed te doen zelfs aan hen die hun bezwadderen.

Nu het volgende om te bewijzen dat het Schepencollege wel zijn plicht in de aardappelkwestie heeft gedaan.

Van over maanden reeds had men de burgemeesters van rond Leuven bijeen geroepen en hen gevraagd de aardappelen in hunne dorpen op te eischen en ze aan billijken prijs aan Leuven te verkoopen. Deze brave vaderlanders weigerden eenvoudig. Toen richtte het College zich naar de bezettende macht en vroeg hare hulp om de aardappelen aan te slagen. Gedurende twee maanden heeft men dan de bezettende macht met de politie van Leuven de dorpen zien afloopen en werden dan 300.000 Kg. aangeslagen, waarvan reeds driemaal aan de bevolking verkocht werd. Men moet ook weten dat de «Volkssoep» en de «Schoolsoep» wekelijks 10.000 Kg. aardappelen verbruiken. De bevolking heeft daarboven nog 50.000 Kg. noodig per week, hetgeen het wekelijks verbruik op minstens 70.000 Kg. brengt.

En Leuven telt op dit oogenblik 35.000 zielen hetgeen dus nog maar een verbruik is van 2 kgr. per inwoner en per week.

Dan is het bevel gekomen dat van af 1 Februari geene aardappelen meer mochten vervoerd worden en dat het «Aardappelbevoorradingskantoor» van Brussel voor dit voedsel voor de gemeenten moest zorgen. Onmiddelijk werd er te Leuven aan den Civiel Kommissaris de vraag gedaan om wekelijks 80.000 kgr. aardappelen te krijgen hetgeen nog maar het rantsoen van 300 grammen per persoon en per dag was. Tot heden werden nog geen geleverd. Langs den anderen kant heeft het College nog veststappen aangewend om de toelating te bekomen aardappelen uit Holland te mogen invoeren. Zeker moeten er nog wel aardappelen op den buiten verborgen zijn maar... men moet ze vinden!

Intusschen zullen onze lezers door dit schrijven weten dat er door het gemeentebestuur niets verwaarloosd werd om de bevolking van aardappelen te voorzien en zijn de schreeuwers die gezel Tielemans de schuld van het huidig gebrek willen aanwrijven, er aan voor hunne moeite. Wij zijn het ten volle eens met gezel Gelders, van Vilvoorde, die overlaatst schreef: «Dat diegenen die in de herbergen alles wat de komiteiten en de openbare besturen doen kritikeeren, hunnen ledigen tijd eens nuttig wilden besteden met een onderzoek te doen, dan ten minste zouden zij eens iets goed uitgewerkt hebben. Maar vraagt zulks aan die schreeuwers niet, ze zijn slechts in staat af te breken wat anderen opgebouwd hebben.»

Wij voegen er voor onze vrienden die in komiteiten en openbare besturen zetelen aan toe: «Trekt u die uit de lucht gegrepen kritieken niet aan. Gaat voort voor uwe klassegenoten zooveel mogelijk goed te doen en wanneer ge de overtuiging hebt uw plicht gekweten te hebben, laat dit u voldoende zijn.»

GEZEL BOUCHERY TE LEUVEN

Onze bevoegde vriend Desideer Bouchery, medebestuurder der Centrale voor Opvoeding te Brussel, zal op 20 Februari a. s., om 4 ure 's namiddags, ten lokale «De Proletaar», eene voorlezing houden voor de leden van al de vakvereenigingen over het systeem «Taylor».

Wij sporen al de vakvereenigingsmannen aan deze bijeenkomst niet te verwaarloozen want er zal te leeren zijn. Men gelieve wel in aanmerking te nemen dat men juist om 4 ure zal beginnen.

* * *

Te Mechelen

Opgedragen aan de Heilige Drievuldigheid

We schreven nu en dan wat over de wantoestanden die bestaan of bestaan hebben in sommige diensten van het Komiteit. Wij deden dit niet om 't genoegen te hebben van te kritikeeren, maar wel omdat we van oordeel zijn dat de diensten beter konden in malkaar gestoken worden.

We zouden feiten kunnen aanhalen, dat slechte toestanden met *opzet* in stand gehouden werden.

Doorgaans wil men de eenvoudige controleurs of bureelbedienden verantwoordelijk stellen, maar dat men rekening houde dat mindere bedienden toch niets uit te voeren hebben dan besluiten van hooger hand.

Wij gaan dus van het standpunt uit dat alleen de opperbestuurders zoowat de grootste verantwoordelijkheid te dragen hebben.

Om zekere redens, die we hier niet willen aanhalen, schorste het Plaatselijk Hoofdkomiteit van Hulp en Voeding zijne zittingen en noemde een «Petit Comité», zoo'n onderonsken, een kapelleken, waar voorzichtigheidshalve geen socialist, geen werkman zijn neus in te steken had.

Vorige week werd gansch het personeel van Hulp en Voeding ter verplichtende vergadering opgeroepen in 't paleis van den Grooten Raad. Directeurs, controleurs, soepvoerders, patattenschillers, zoowat rond de 250 mannen en vrouwen waren tegenwoordig.

De heilige drievuldigheid sprak er:

Vader president! Broere president! Kozijnke president! drie personen vormende één presidentschap!

Wat die presidenten daar uitgespeecht hebben is, naar het oordeel van vele aanwezigen, allemaal terug op hun eigen neus gevallen.

In hoofdzaak was het eene officieele vergadering om «Vooruit» dood te doen.

De eene kreeg eene «sigaar», de andere een «bouquet».

Helaas, trots alle aanvallen werd onze pers maar niet tot zwijgen gebracht!

En voort zullen we gaan... en nemen voor de toekomst gerust de verantwoordelijkheid onzer handelwijze.

Eenige *bevoordeeligde* vaderlanders hebben het Driemanschap toegejuicht.

Niemand mocht er spreken. Alleen de Heilige Drievuldigheid mocht lasteren en honen personen die niet aanwezig waren. Wat leeuwen!

Die burgers gaan steeds van 't standpunt uit dat, als we voor onze klasse in de bres springen, wij anti-vaderlandsch werk verrichten.

Aan eenieder daarover zijn oordeel.

Die vermaledijde socialisten!

We geven d'arme menschen zierbroed (?) en aan de menschen met centen enkel wat brood. Nooit goed!

Verdomde *Vooruit*, waarom moest ge ook naar Mechelen komen, wij, burgers, hadden u immers niet geroepen!?

H. H.

* * *

Te Schooten

Het schijnt dat er alhier een persoontje is welke met de fiets onzen dagbladverkooper volgt, om te zien waar of wie de «Vooruit» durft nemen.

Is het hun soms een doorn in den teen, dat ook onze bevolking stilaan den vloed naar den noodwendigen klassenstrijd begint te verstaan, en snakt naar meer vrijheid en gelijkheid?

Komaan, mannen! Laat ons niet bekommerd zijn met deze vervolging. Dat «Vooruit» ten onzent door de burgerpartijen verwenscht en vervolgd wordt is wel het degelijk bewijs dat hij den kranige verdediger der arbeiersklasse is.

Reeds 100 afnemers in onze verachterde gemeente, en het getal groeit nog dagelijks aan.

Laat ons als één man het onze bijdrage tot de grootwording van ons lezerstal. Dit is het begin van een vruchtbeloovende toekomst, waaraan ook de Schootensche arbeidersklasse het hare dient bij te dragen.

Gedenken wij de schoone spreuk van Pierre Lafitte: «De rijkdom, die maatschappelijk in zijnen oorsprong is, moet ook maatschappelijk in zijn gebruik zijn.»

Vooruit dus. Schootenaren, tot de verwezenlijking van deze schoone spreuk!

Een beerke van Schooten.

* * *

Te Deurne

LAAT DE KINDEREN TOT MIJ KOMEN

Die schoone spreuk van Christus werd in de kloosterscholen op eene waardige manier in toepassing gebracht. Waarschijnlijk vindende, dat het nog niet genoeg is wanneer ze drie vierden van den dag aan bidden en godsdienstonderricht in plaats van aan onderwijs besteden, laten de zusterkens tusschen de scholaren aan de kinderen ook nog het volgende doen:

1. Manden met aardappelen van de eene kloosterschool naar de andere dragen; 2. Kooltjes ziften; 3. Peerdenchik op den openbaren weg gaan rapen om er het land der zusters mede te bemesten.

Laat de kinderen tot hun komen, zij zullen er aardappeldragers-koolzifters en drekrapers van maken!

DIEFSTAL

Op het kerkhof is er voor meer dan 3000 fr. koper en zink van verschillende grafsteenen... weggeblazen. De politie knipte de grafschenner die beweerde dat hij alles aldaar... gevonden had. Er is nu besloten op het kerkhof plakkaatjes te plaatsen met het opschrift: «Hier vindt men niets, want God ziet ons!»

A. T.

* * *

Te Wijneghem

WAAR KLERIKALEN ALLEEN IN DE KOMITEITEN ZETELEN

Ons hulpkomiteit bestaat uitsluitelijk uit klerikalen van het zuiverste water, en daar die menschen gewoon zijn heer en meester te spelen in het Raadshuis, denken zij te mogen doen wat zij willen.

Jaren hebben zij de gemeente zóó bestuurd, en nu zetten zij hun werk zóó voort in het Hulpkomiteit. — Natuurlijk ten nadeele van behoeftigen lieden.

Eenige tijd geleden waren eenige wakers eenige stonden van hun wacht afgeweest en voor die misdaad werden zij hun steun ontnomen.

Kennen de heeren komiteits-leden het verschil niet tusschen het steunkomiteit en den Gemeenteraad?

Dat laatste lichaam zorgt voor orde- en politiemaatregelen en het steunkomiteit dat eene onbergeschikte afdeeling is van het Provinciaal-Hulpkomiteit, heeft te zorgen voor den steun aan de noodlijdenden. Met waakposten hoeft het zich niet te bekommeren en het hoeft nog minder steun te ontnemen onder vorm van eene straf.

Het Provinciaal-komiteit verbiedt zulks formeel en om alle alleenheerschappij te verbannen, schreef het Nationaal-komiteit zelfs voor, dat in elk Hulpkomiteit de drie staatkundige partijen vertegenwoordigd moesten zijn.

Te Wijneghem houdt men daar geen rekening van: het komiteit bestaat uit klerikalen, en anderen willen ze niet of kennen ze niet.

Wij verwittigen die klerikalen kreaturen, dat zij zich te gedragen hebben volgens de voorschriften en zij alle volmacht missen steun te ontnemen onder vorm dat wakers hun post hebben verzuimd.

Men hoopt dat dit stukje voldoende zal zijn om die mannen hun dopgeld terug te zien ontvangen, zooniet, moet het feit voor het N. K. komen.

X.

* * *

Te Aalst

OVER DE STEDELIJKE SAMENWERKENDE MAATSCHAPPIJ

De opmerkingen die wij deden tegenover de stedelijke cooperatief die wij als rijke-menschen-cooperatief betitelden, heeft goede vruchten afgeworpen.

Inderdaad, vroeger waren de aandeelen van 1000 franken; nu moeten zij op last van het Provinciaal Hulp- en Voedingscomiteit, op 100 franken gebracht worden.

Tot heden bestond de Bestuurraad van die cooperatief uitsluitelijk uit liberalen en katholieken; thans moet hij gevormd worden uit mannen van alle partijen, en het Bureel van het Provinciaal Comiteit heeft er op gewezen, dat de heeren-aandeelhouders zich heel wel met 3 in plaats van met 5 % intrest mogen tevreden stellen.

Dus eene gansche hervorming die het publiek met genoegen zal vernemen, omdat er op die manier toezicht en kontrool door alle partijen kan uitgeoefend worden.

EEN ERGE MAATREGEL

De behoeftigen die herberg of winkel houden, iets of wat verdienen door wat te leuren met zand of iets anders, zijn na allen — **zonder uitzondering** — een rantsoen brood en aardappelen afgenomen door het Voedingscomiteit.

Vroeger moest men eerst meer dan 10 franken per week inkomen hebben alvorens er aan den onderstand in brood, aardappelen en soep iets werd afgenomen, en thans is zulks verdwenen voor al deze welke iets of wat stiel doen.

Wij noemen zulks een ergen maatregel, omdat hij **zonder uitzondering wordt toegepast** en men geene rekening houdt van de belangrijkheid van het bedrijf dat men uitoefent.

De herbergiers die thans nog herberg houden, zijn menschen welke in overgroot getal gedwongen zijn te blijven herberg houden, omdat ze er door den brouwer door de eene of andere reden toe gedwongen zijn, en zij verliezen hierdoor reeds hunnen werkloozensteun voor vader, moeder en kinderen min dan 16 jaar oud.

Kleine winkels, waar men enkel snoeperij verkoopt voor de kinders en misschien per week maar één frank of iets meer er kunnen mede verdienen, maar zulks toch doen om hunne groote armoede er iets of wat mede in te krimpen, verliezen door dit rantsoen hetwelk hun wordt afgenomen, reeds meer dan één frank (2 kilos brood en 3 kilos aardappelen).

Laat ons hopen dat het Voedingscomiteit op zijne te betreuren beslissing zal terugkomen en elk geval afzonderlijk zal willen onderzoeken. Aldus zal men toch de kleinsten en de ongelukkigsten dit verlies kunnen besparen.

FEUILLETON VAN «VOORUIT» 30

De Groote Poort

Landverhuizersroman van

WILLEM CREMER

— Hebt ge de palmen in het midden gezien? zei Martha tot Wittkamp toen beiden waren opgestaan. Dat herinnert mij zoo aan de sprookjesboeken uit mijn jeugd. Ik heb toch altijd van palmen gedroomd.

Wittkamp dacht aan heel andere dingen, maar hij wilde daarvan niet spreken.

— Palmen en sprookjes? Neen, die heb ik nooit gekend. Ziet ge, bij ons te huis heerschte groote armoede. Wij hadden een winkel waarin allerlei kleine waren per stuk verkocht werden. Maar mijn vader zat den heelen dag in de kroeg en sprak over politiek en speelde kaart. En mijn moeder was altijd ziek, ik heb haar nooit anders gekend. Zij moest in den winkel zijn en in huis en dan jammerde zij en schold ons twee kinderen en sloeg ons. Maar vader sloeg ons nooit hij was altijd vroolijk als hij thuiskwam en vertelde dat er spoedig een groote verandering zou komen.

Mijn zuster, die nu getrouwd is, hield van vade; maar ik haatte hem want ik wist dat hij van alles der schuld was. En toen ons huis werd verkocht en onze meubels op straat stonden, zei ik het vader in zijn gezicht.

— Gij, klein ondier! zei hij verbaasd.

Toen lachte hij echter en gaf mij een mark.

— Daar, bezuip u. Al het andere is toch doelloos.

Moeder stierf toen spoedig, vader pas drie jaar geleden en bij zijne begrafenis ging een groot aantal vereenigingen mee, want hij was een groot redenaar en hield altijd de feestredenen.

Martha drukte zich vaster tegen hem aan.

— Arme kerel, dan hebt ge het toch ook miserabel gehad.

— Ik was altijd alleen in het leven! zei hij. Ik had nooit iemand, met wien ik eens vertrouwelijk kon praten, ook niet met mijn moeder en mijn zuster. En weet ge wat nog? Ik heb ook nooit in mijn leven aan God geloofd. Als kleine jongen was ik eens met mijn vader in de kroeg. Daar hoorde ik een man zeggen: «Och kom — God, daaraan gelooven zelfs de pauzen niet!» En dat woord heb ik telkens herhaald en als een leeraar van God sprak, dan lachte ik stilletjes en dacht: ge liegt!

— O God! riep Martha. Vaak ben ik erg bang voor u. Hebt ge dan nooit een vriend gehad of een meisje? Mij kunt ge dat wel vertellen.

— Ik was misschien te vreemd. Meestal bleef ik treurig stil, en als ik sprak dan gebeurde het slechts op spottenden teen, zoodat niemand mij eigenlijk vertrouwde. Ik heb, geloof ik, eenigen humor van mijn vader geërfd, het eenige dat ik van hem heb. Maar dat heeft zich bij mij met al de bitterheid vermengd en komt slechts zelden te voorschijn.

— Ja, ge zijt erg verschillend, vandaag zus, morgen zoo.

— Ik was altijd opgesloten met leelijke gedachten. Ik vertrouwde niemand en lag steeds op den loer, wat wel de anderen van mij dachten. Maar hoewel ik ook innerlijk verlangde dat zij mij zouden achten, stiet ik toch uiterlijk iedereen af door boosaardige grappen en opmerkingen. Ik heb ook in zaken niet slechts eenmaal de beste vooruitzichten bedorven en kon het nooit tot iets brengen. Het lag echter ook aan de kleinzielige toestanden in Duitschland.

— Maar op de boot en bij mij waart ge toch nooit zoo.

— Op de boot was mij alles nog nieuw en tegen u zou ik nooit onaangenaam kunnen worden. Ge weet zelf niet hoeveel ik van u houd en hoezeer ge mij al hebt veranderd.

— Ja, heb ik dat werkelijk? vroeg zij vroolijk ontroerd. En nu moet ge mij ook beloven dat ge uw verleden geheel wilt vergeten. Ik doe het ook. Wij zullen dan beiden geheel nieuwe menschen zijn en gij zult zien welk een hulp ge aan mij hebt.

Zij waren nu aan het duitsch restaurant gekomen. Een luid rumoer drong hun daaruit tegemoet. binnen kookte het letterlijk van menschen. Op alle tafels stonden groote bierglazen en een ondoordringbaren tabaksdamp dreef door het heele lokaal.

Martha keerde reeds bij de deur weer om.

— Hoe komt ge er eigenlijk toe, een dame hierheen te brengen! sprak zij lachend. Gelukkig dat gij uit het hotel weg zijt. Dat schijnen mooie jongens te zijn, die u dit lokaal aanbevelen.

— Nu, het is er heden wel wat vol, voornamelijk bij de deur. Maar de duitschers gaan hier veel heen, met hunne vrouwen.

— Mooi! antwoordde zij. Maar gij zijt zoo lief en brengt uwe vrouw naar huis. Het is al laat.

— En wanneer gaat gij met mij samen wonen?

— Misschien de volgende week, wij spreken er nog wel over.

In den trein, die ze weer naar 't noorden bracht, zaten zij zwijgend tegenover elkaar en zij glimlachte als hij haar aankeek. Maar toen hij in de vestibule afscheid van haar nam, beloofde zij hem alles wat hij wilde. En zij moest zich niet door Anna laten bepraten — dat riep hij haar nog ten slotte toe.

IX

— Zullen wij hier wonen? vroeg Martha teleurgesteld. Maar het is hier heelemaal donker.

(Wordt vervolgd.)

FEUILLETON VAN «VOORUIT» (31

De Brooddraagster

door XAVIER DE MONTÉPIN

Jeanne, verdwaasd en ontsteld, was, met haren zoon in de armen, weggevlucht; zij stapte, of beter, zij liep over de velden, die door den bloedigen weerschijn van den brand verlicht werden; in haren verwarden geest had zij maar een enkel gedacht: zoo snel mogelijk van de fabriek wegvluchten. Ongeveer een uur liep zij aldus, recht voor zich uit, voort, zonder te weten waarheen zij ging: zij stapte over wegen en banen, door hagen en afsluitingen. Ten laatste, uitgeput, hijgend, op hare beenen wankelend, liet zij zich op den grazigen boord eener gracht neervallen. Dan eerst wierp zij eenen vluchtigen blik achter zich en zag niets meer aan den gezichtseinder dan eene groote roode klaarte, die den hemel als met den weerschijn van een noorderlicht verlichtte, die zon van middernacht.

Georges, dien zij op hare knieën hield en tegen hare borst drukte, maakte eene beweging. Jeanne sidderde en bedekte zijn gelaat met kussen, terwijl zij aan zijne ooren stamelde:

— Georges, mijn lief kind, mijn lieveling.

Het kind opende de oogen.

— Moeder, ik heb kou, zegde het kind, wiens kleeren doornat waren van den regen.

— Gij hebt kou, mijn lieveling; ehwel wij zullen een weinig wandelen om u te verwarmen.

En zij zette den kleinen Georges op den grond neer en stond zelve op: eene groote baan, die als eene witte band in het duistere veld scheen, strekte zich voor haar uit.

— Waarheen gaan? vroeg de arme moeder zich met wanhoop af. Wat doen? Wat geworden? Ik ben gevlucht. Waarom? Ik heb schrik gehad. Waarom? Kon men mij met schijn van waarheid beschuldigen? Zou men mij waarlijk niet geloofd hebben?

Eene huivering liep haar over het lichaam. Zij herinnerde zich de woorden van Jacques. De ellendeling had haar gezegd:

— Ik heb mijne maatregelen genomen opdat alles u beschuldige!!

— Ja, morde zij, hij had gelijk, men zal mij beschuldigen. Men zal de ledige petroolflesschen vinden. Men zal zich de onvoorzichtige woorden herinneren, die ik heb uitgesproken en waardoor ik den heer Labroue scheen te bedreigen. Die woorden zijn mijne veroordeeling. Ik ben verloren! Ik moet nog verder vluchten.

En zij wilde Georges medesleepen.

— Mijn peerd, riep het kind, dat zijn peerd op den grond gezet had.

Jeanne nam het speelgoed op en stelde zich terug op weg, haren zoon bij de band houdende.

— Waar gaan wij naartoe, moederlief? vroeg het knaapje.

— Ik weet het niet, mijn beste.

Het kind stapte voort en de moeder herhaalde nog altijd:

— Waar naartoe? Wat zal er van ons geworden?

En dikke tranen biggelden over haar wangen. Langzamerhand kwam de dag op. De zon ging glanzend en blijde aan den gezichteinder op, alsof zij de aarde wilde troosten over den stormigen nacht. De baan was nog altijd eenzaam. Jeanne staarde met hare betraande oogen in de verte voor haar en aanschouwde den eindeloozen weg wiens stof door den regen gebroken was. Eensklaps stond zij stil. Bij den omdraai van een voetpad, dat een nevens de baan liggend boschje doorkruiste, zag zij twee onduidelijke figuren. Het waren twee gendarmen te peerd.

De zilveren boordsels hunner hoeden en de blinkende scheden hunner sabels schitterden in de eerste stralen der zon. Voor hen stapte eene vrouw, in lompen gehuld, de handen gebonden. De gendarmen deden de correspondentie, zooals men dat noemt, en geleidden de gevangene van de eene brigade tot de andere.

Jeanne erkende het uniform en sidderde. Haar docht dat zij, de onschuldige, de eerlijke vrouw, zich reeds als eene diefegge, als eene brandstichster, de handen geboeid, tusschen de vertegenwoordigers der wet zag opgeleid worden. De vrees greep haar aan, haar bloed versteef in hare aderen.

Zij nam Georges haastig in hare armen, en spoedde zich naar het boschje, waar zij indrong. Nadat zij eenige stappen in het kreupelhout voortgegaan was, hield zij stil; zij keerde zich om en bemerkte de baan door de takken en bladeren heen, welke met regendruppelen bedekt waren, die in het eerste morgenlicht als diamanten glinsterden. Weldra hoorde zij het regelmatige getrappel der peerden, en zag, wat later, de vrouw en de gendarmen voorbijgaan.

Eene nieuwe siddering beving haar, en, om zich beter te verbergen, zette zij zich neder op het vochtige gras. Georges verstond natuurlijk niet wat er omging. Hij wilde spreken, maar zijne moeder plaatste vol schrik hare hand op zijne lippen en legde hem alzoo stilte op. De gendarmen reden voort en waren weldra, met hunne gevangene, in de verte verdwenen. Jeanne wachtte nog. Zwaarmoedige, verschrikkelijke gedachten kwollen haren geest. Hare wanhoop brak eensklaps uit.

— En nochtans, ik ben niet plichtig! zegde zij bijna hard op, zonder het te weten; die man, die ellendeling, heeft al die misdaden begaan, en ik verberg mij, ik word beschuldigd!! Ik, die onschuldig ben!...

Zij hield een oogenblik op, maar vervolgde dan sidderend:

(Wordt voortgezet.)

Arr. Oudermonde

WAARMEDE HET VOLK MOET LEVEN. — ARMOEDE IN DE WERKERSHUISGEZINNEN. — ONS VOLK GAAT TEN ONDER. — ER DIENT HANDELEND OPGETREDEN TE WORDEN

HAMME

is eene der grootste nijverheidsgemeenten van het arrondissement. Maar ook worden daar de kleinste loonen betaald en wordt, zelfs in vredestijd, veel armoede geleden.

Op de 2800 arbeiders die hier in normalen tijd werkzaam zijn, zijn er thans 75 % zonder een slag werk en 25 % gedeeltelijk werkeloos. En waar er gewerkt wordt, daar trekt de patroon zijn werkvolk nog af. Zoo heeft een gemeenteraadslid zijne ambachtsmannen 0,10 fr. per uur afgetrokken! Andere patriotische heeren deden hetzelfde en na den oorlog zullen hunne namen in een gulden boek verschijnen!

Het Comiteit op welks werking er nog al wat te zeggen valt, nu bijzonder dat onze vriend Ol. Rottiers door ziekte er belet is een oog in 't zeil te houden, geeft zoo weinig, dat het waarlijk om wrask roept. Een werklooze trekt 3 fr., vrouw 1,50 fr., kinderen min dan 16 jaar 1 fr.; anderen 2 fr. Er zijn 1500 volwassenen en 3000 minder dan 16 jaren.

't Is dus enkel de steun van 't Nat. Com. die uitgekeerd wordt; het Plaatselijk Comiteit geeft geen centiem bijleg, tenzij alle maanden 50 kilo kolen. Zoo heeft een arme huts met vrouw en 4 kinders ons zijn rekening opgegeven. Hij trekt 3 fr., zijn vrouw 2 fr. (werkster geweest), zijn 4 minderjarige kinders elk 1 fr. Is samen 3+2+4=9 fr. Daar moet afgerekend worden 6 pinten melk die de gemeente «geeft» aan 0,10 fr. de pint is 0,60 fr., blijft 8,40 fr. Hij ontvangt 10 1/2 kilo brood aan 0,40 fr. ('t is hier nog altijd 2 cent. te veel), is 4,20 fr.; hij brand 50 kilo kolen, is 2 fr. Voor elken dag 3 kilo aardappelen (met de hoeveelheid brood en aardappelen wordt honger geleden), is 21 kilo aan 0,12 fr. den kilo of 2,52 fr. Samen 8,72 fr. Hij heeft reeds 0,32 fr. te kort en mankeert dan nog smeersel, saus en alle andere toebehoorten en bijzonder licht.

Hoe schrikkelijk! Wat moet er van de arme, noeste zwoegers van Hamme geworden?

Allons, heeren gemeentebestuurders die aangesteld zijt om voor uwe inwoners te zorgen, doet uw plicht, het is hoogst noodig de noodige sommen te stemmen om den overgrooten honger te Hamme te verdrijven. Gedenkt dat duizende werkers en duizende kinders hier honger, gebrek, koude lijden; helpt zooveel gij kunt en moet en het volk zal u dankbaar zijn.

Wij zijn hier in huizen geweest: de armoede kwam ons tegen! Huisgezinnen met 9, 10 en meer kinderen zijn hier niet zeldzaam. Het ziet er erbarmelijk uit: stukken van kleederen aan 't lijf, waaruit de bibberende billetjes uitkeken, oogjes waaruit de vraag om eten straalde, bij de ouders doffe en hoekige gezichten, waarop honger en moedeloosheid te lezen stonden. En dan de verwenschingen op den oorlog, op 't Comiteit!

Goote huisgezinnen alleen lijden geen honger: Wij bezochten een oud vrouwtje dat alleen woonde; het was er alles proper, helder. Maar, niets in huis; geene kleederen om aan te doen; geen licht in geen 1 1/2 jaar in huis gehad; zij heeft een 18tal kinders groot gebracht, waarvan haar jongste bij haar nog woonde, maar nu soldaat is. Zij trekt 3,50 fr.... Anders niets!

Als de heeren aangesproken worden voor haar klikt het: «Zij kan voort met 3,50 fr.!» Denk eens, drie heele franken en half om eene week mee te leven als alles zoo duur is. Kleederen kan zij niet krijgen. «Mevrouw» kwam in haar huis en zegde: «Het is hier zoo proper, gij hebt niets noodig.»!!!

Het vrouwtje sprak ons met tranen in de oogen over de door haar doorgebrachte dagen zonder eten; over haar zoon, verre van haar, misschien gevallen voor het vaderland, dat zijne moeder honger laat lijden.

«Mijn troost, zegde zij, is het blad «Vooruit» dat ons kracht en moed geeft en zoo goed de toestanden weergeeft. Vele arbeiders zullen dan ook de oogen openen, ook voor hetgeen Clement Rottiers hier ten voordeele der kleinen deed, en zullen voortaan aan de zijde der socialisten staan.»

Wij waren meer dan geroerd toen wij die woorden hoorden uit den mond van het 72jarig oudje, en verwenschten met haar diegenen die de armen verwaarloozen.

Doch laat ons hopen dat de besturen voortaan hun plicht zullen doen, meer voor het welzijn hunner medeburgers zullen zorgen, zoo dat het kloeke werkersras niet van honger verkwijnt.

Elken mensch heeft recht op leven! Brunntie.

TE GENT

Stadsnieuws

— DOOR DEN RUKWIND. — Dinsdag rond 12 ure 's middags is in het beluik der 12 Kamerstraat de schouw afgerukt geweest van het huis n. 83, door den stormwind. Zij viel op den koer en veroorzaakte geene ongelukken.

— SCHOUW AFGERUKT. — Dinsdag morgen om 11 ure heeft een rukwind de schouw van het huis Sperrestraat 55, op den openbaren weg doen neerstorten, zonder verdere ongelukken te veroorzaken.

— ZIEK GEWORDEN. — Dinsdag is de genaamde Clemence Mulder, wonende Leikaai, op de Kuiperskaai ziek gevallen. Zij is naar hare woning overgebracht.

De Familie COLPAERT,
De Familie COPPITTERS,
melden U metinnige droefheid het smartelijk en onherstelbaar verlies hetwelk zij komen te ondergaan door het afsterven van hunne teergeliefde Echtgenoote, Zuster, Schoondochter, Schoonzuster, Moei en Nicht:

Mevrouw Pieter Colpaert

geboren HERMINA SIDONIE COPPITTERS

te Berlaer den 27 September 1863 en als 't ware hun ontstolen den 14 Februari 1916.

De lijkplechtigheid welke gij verzocht wordt bij te wonen, zal plaats hebben Donderdag 17 dezer, om 10 ure voormiddag, in de parochiale kerk van Sint-Antonius en gevolgd zijn van de teraardbestelling in den familieklekder op het kerkhof van Gentbrugge.

Men vergadert ten sterfhuize: **Toekomststraat, 66,** Gent, om 9 1/2 ure.

Gezien de huidige omstandigheden worden er geene rouwbrieven gezonden. Vrienden en kennissen worden vriendelijk verzocht dit bericht als dusdanig te willen aanzien.

La Famille BEKAERT,
La Famille VALLEZ,
ont l'honneur de vous faire part de la perte douloureuse qu'ils viennent d'éprouver en la personne de:

MONSIEUR

Aimé BEKAERT

PHARMACIEN

né à Eecloo, le 16 avril 1871 et décédé à Gand, le 13 février 1916.

Vu les circonstances actuelles, les amis et connaissances sont priés de considérer cet avis comme lettre de faire part. (463)

MEDEDEELINGEN

BOND *der Leerlingen en Oud-Leerlingen der Nijverheidsschool van Gent.* — Zondag 20 Februari, om 6 uren openbare voordracht; onderwerp: *Beknopte uitleggingen over den rekenregel*, door H. B. Van de Sompel, betonbouwkundige, in het lokaal «Hotel de Russie», Lieven Bauwensplaats ri, om 6 uren, openbare voordracht; onderwerp: ter beschikking der aanwezigen zijn.

MENSCHLIEVENDE KRING: *«De Zonder Naam niet Zonder Hart».* — Ter nagedachtenis van mevrouw weduwe Willem Rogghé, 200 fr. — Van de tooneelmaatschappij «Liberale Koornbloem», fr. 10.

PARTIJBERICHTEN

ONS HUIS (Vrijdagmarkt). — Donderdag 17 febr., om 4 u., houdt de heer Arie Van den Heuvel eene voorlezing uit de werken van Marie Marx Koning.

MARXKRING. — Donderdag, om 5 1/2 ure, repetitie voor 1e en 2e tenors.

HARMONIE «VOORUIT». — Donderdag, om 6 ure, solfege voor beginnelingen; om 8 ure, repetitie voor tamboers en clairons.

HARMONIE «VOORUIT». — Vrijdag, om 6 ure, instrumentale sollegeles; om 8 ure, algemeene repetitie.

NELLIE'SKRING. — Vrijdag, om 6 urei, algemeene repetitie in 't Feestlokaal.

Harmonie «Vrijheid door Broederschap». — Zaterdag, om 7 ure, solfegeles; om 9 ure, algemeene repetitie.

FANFARE «DE VOLKSVRIENDEN. — Vrijdag, om 6 ure, solfegeles; om 7 ure repetitie der clairons om 7 1/2 ure bestuurzitting; om 8 ure repetitie der muzikanten voor ons concert.

NELLIE'SKRING. — Zaterdag, om 6 ure, repetitie in «Ons Huis».

Burgerstand van Gent

GEBOORTEN van 14 Februari 1916. — Aline Molitor, Ketelvest. — Albert De Fevere, Kerkstraat 257. — Felix Speeckaert, Akkergemstr. 123. — François Limon, Zegepraalstraat 15. — Roger De Keyser, Groendreef 232. — Florimond Van Perck, Berouw 51. — Fernand Van Overschelde, Bestormstraat 17. — Philomène Demarez, Godshuizenlaan 95. — Albert Aelterman, Nettestraat 11. — Diomède Kayenbergh, Ottergemsesteenweg 155.

OVERLIJDENS 15 Februari. — Petrus Clinckspoor, z.b., 81 j., Lousberglaan 68. — Gislena Van Vooren, 9 j., Haspelstraat 19.

HUWELIJK van 13 Februari 1916. — Alfred De Moerloose, nijveraar, Gent, en Jeanne Gillebertus, z.b., St-Jans-Molenbeek.

Vermakelijkheden

IN DE PARTIJLOKALEN

CINEMA VOORUIT (St-Pietersnieuwstraat). — Alle dagen om 6 1/2 ure Cinema-vertooningen in de Kleine Zaal. Ingang 15 centiemen (den maandag 20 en 15 centiemen). Den donderdag en den maandag cinema in de Bovenzaal, om 7 ure. Ingang 20 en 15 centiemen. (Drie maal per week volledig nieuw programma).

FEESTLOKAAL «VOORUIT». — Zaterdag, 19 Februari, om 7 uur, buitengewone tooneelavondstond, onder de leiding van Mevr. Gevaert-Stevens, met de medewerking van verschillende laureaten van ons Konservatorium. Men voert op: «Het Kind», van H. Heyermans; «De Genadeslag», van Top Naeff, en «99 beesten en 1 boer», door Van Peene. — Kaarten in het lokaal te bekomen van 10 tot 1 uur en van 6 tot 8 uren. Prijzen: voorrijen, 1 fr.; achterrijen, 0.75 fr.; balkon, 0.50 fr.; 1e galerij, 0.50 fr.; 2e galerij, 0.35 fr.; 3e galerij, 0.25 fr.

FEESTPALEIS «VOORUIT» (St Pietersnieuwstraat). Zondag 20, om 7 ure, KUNSTCONCERT door den «Nelliekring» met medewerking van Germaine Posthumus en Willem Wayenberge. Prijzen der plaatsen: 0,75; 0,50; 0,40; 0,30 en 0,20 fr. Kaarten te bekomen alle dagen van 11 tot 2 en van 6 tot 9 ure. Programma: 10 centiemen. Een deel der opbrengst is voor de krijgsgevangenen.

LOKAAL «VERBROEDERING» (Meibloemstraat). — Zondag 20 Februari, Groot Zang- en Tooneelfeest, door de «Volkskinderen der Brugschepoort», ten voordeele der Belgische krijgsgevangenen in Duitschland. Gordijn om 7 ure. Algemeene inkomprijs: 15 centiemen.

TE HUREN. — Schoon Burgershuis, Wenemaerstraat, 32, Gent (tegen het Park). Balkon-loggia, hof, gevel in geemailleerde steen. Conditiën Mertensstraat, 52, St Amandsberg. 424

REGELMATIGE AANKOMSTEN
van Huishoudzeepen (genre Sunlight)
Tofletzeep en Marseillezeep
UNION SAVONNIERE
26, Boulevard Léopold, 26, GENT
Bureelen open van 10 tot 12 en van 2 tot 4 u.

WATERORGANEN, BLAAS, NIEREN
de Behandeling van Dokter Charlus geneest alle inflammatiën en ziekten der waterorganen: uitloopingen, steen, lendenpijn, witte verliezen, troebele, brandende of pijnlijke waters.
Spoedige genezing zelfs in de ergste gevallen
PRIJS 3 FR.
De waters der zieken zullen in ons laboratorium KOSTELOOS ondersocht worden.
ZUID-VOLKSAPOTHEEK
Broederodestraat, 126, ANTWERPEN

AANKOMST van 50,000 kilos beste «ruine zeep, gemaakt met echte olie, in vatten van 6 1/4, 12 1/2 en 25 kilos, aan 1,40 fr. den kilo. Lammerstraat, tusschen den Leopoldsbar en den ingang van den Circus, bij Prosper Dedeurwaerder. 312

ZAKKEN Inkoop en verkoop van alle soorten ledige occasie zakken.
A. HUYSBROECK en Zoon
GENT, 15, Sint-Michielsstraat, 15, GENT

GEVONDEN
het wonderbare lichaamversterkend en bloed verkloekend voedsel!
VERGAELEN'S
VOEDINGSBLOEM
is een aangenaam en kloek voedsel voor kinderen.
VERGAELEN'S
VOEDINGSBLOEM
is een verkloekend voedsel voor ouderlingen.
VERGAELEN'S
VOEDINGSBLOEM
is een redmiddel voor zwakke magen.
EEN SOEPLEPEL
VOEDINGSBLOEM
in eene halve pint melk staat gelijk met een kilo vleesch.
Staal gratis te bekomen in de APOTHEEK
1/4 kilo 1 fr. | J. VERGAELEN 51 Veldstraat 51 GENT | 1/2 kilo 1.75 fr.

GEHEIME ZIEKTEN?? Genezing door bijzondere behandeling door specialist.
Raadpl.: Zon-, dins-, Vrijdagen van 9 tot 12 u.
GENT, 54, Savaanstraat, 54, GENT

Altijd in magazijn 25.000 pakken
CHOCOLAAD
alsook 1000 doozen crême van alle merken en der beste kwaliteit.
DUC, VERVAET, CESAR, BENSDORP
Huis Pieter VERVAET
Dampoortstraat, 20, GENT
Hulphuis: Steendam, 46
Alle soorten van Confiserien, alsook Koffiie, Bougiën, Confituren, Beschuit
Laagste prijzen der stad.

VROEDVROUW Diploma van 1e klas in Frankrijk en in België. — Gewezen Assistent-Arts. — Nieuwe methode gewaarborgd vrij van alle gevaar. Matige prijzen.
14, MARTELAARSPLAATS, 14, Koordstatie. BRUSSEL 91)

GEHEIME ZIEKTEN
De WITTE GOPHALEN VAN Dr DAVIDSON genezen radikaal zonder uitzondering, op eene ondervinding en bij beide geslachten, alle ziekten en inflammatiën der Waterorganen, Blaas en Nieren, zooals Uitloopingen, Witte Verliezen, Pijnlijke Urineering, Steen, troebele, pijnlijke of brandende Waters, Spoed. Nooit eene mislukking, zelfs bij de ouderdommen en in de ergste gevallen. 3,50 fr. de doos. Apotheker, 66, rue des Chartreux, Brussel. Depot: te Gent: De Moor, 15, Burgstraat; Antwerpen: 13, Meirstraat.

ZEEP
Schoone malsche Zeep ZEER VAST
Hoedanigheid en zuiverheid gewaarborgd
aan 3,40 fr. den kilo
2e Kwaliteit ook zeer vast en gewaarb. zuiver aan 1.75 fr.
Zeepziederij der 4 Winden
92, Vierwindenstraat
BRUSSEL

schoolzakken met of zonder handvatten in de VOLKSDRUKKERIJ Hoogpoort, 29, Gent

Drukster-Uitgeefster: Sam. Maatsch. «Het Licht», bestuurder: P. De Visch, Ledeberg-lez-Gent.